

Table of Contents

חמישה פתרונות לחיתון ילדים — דוח השוואה מקיף	1
הבהרה, גילוי נאות ומטרת המסמך	1
1. תקציר מנהלים	2
2. מתודולוגיה — למה נבנה מנוע חישוב עצמאי	6
3. הבעיה במספרים — התרחיש הראשי	7
4. הגמ"ח המרכזי — glb.org.il	8
5. אושר בכבוד — osher-b.org	11
6. בנקל — benakel.org	12
7. שלח לחמך — shlach-l.co.il	15
8. משיאים — masiim.org	16
9. השוואה רוחבית	19
10. אימות המחשבוני — מה מוצג ומה חסר	20
11. הפרמטר שאיש אינו מציג — ניתוח הסיכון	23
12. הפן ההלכתי	25
13. תרחישים נוספים	26
14. סיכונים ורשימת בדיקה לפני הצטרפות	27
15. מסקנות	28
נספח א' — מקורות	29
נספח ב' — מנוע החישוב	30

חמישה פתרונות לחיתון ילדים — דוח השוואה מקיף

ניתוח עצמאי של הגמ"ח המרכזי · בנקל · שלח לחמך · אושר בכבוד · משיאים

תאריך הדוח: כ"ז באב ה'תשפ"ו · 21 באוגוסט 2026 **מקורות הנתונים:** אתרי חמשת הארגונים, כפי שנצפו ב-21/8/2026 **מנוע החישוב:** קוד עצמאי שנכתב לצורך דוח זה. לא נעשה שימוש במחשבוני הארגונים לצורך התוצאות. **גרסה 2** — עודכנה לאחר בדיקה חוזרת. נוספו: פרק 6.6 (מחשבון ההשוואה הניטרלי של בנקל), פרק 8.9 (ביקורת על המודל ההיברידי), פרק 10.4 (מדוע ההשמטות — ההסברים המוצהרים) ופרק 11.6 (אימות צולב). דירוג השקיפות בפרק 9.2 עודכן.

הבהרה, גילוי נאות ומטרת המסמך

חובה לקרוא לפני העיון.

מי כתב את זה ומה הוא לא

מסמך זה נכתב על ידי אדם פרטי, הורה לילד אחד, שביקש להבין כמה יעלה לחתן שמונה ילדים ומה ההבדל בין התוכניות הקיימות. **אינני יועץ השקעות, משווק השקעות, יועץ פנסיוני, יועץ מס או רואה חשבון, ואין בידי רישיון כלשהו למתן ייעוץ פיננסי.**

אין באמור ייעוץ השקעות, שיווק השקעות, ייעוץ מס, ייעוץ פנסיוני, פסק הלכה, או המלצה להצטרף לתוכנית כלשהי או להימנע ממנה. המסמך מציג ניתוח כלכלי-תיאורטי בלבד, שאינו מתחשב בנתוני האישיים של אף אדם. כל המקבל החלטה פיננסית על בסיס עושה זאת על אחריותו הבלעדית, ולאחר התייעצות עם בעל רישיון כדין — ובשאלות ההלכיות, עם פוסק.

שימוש בבינה מלאכותית

הניתוח, מנוע החישוב והניסוח נעשו בהסתייעות נרחבת במודל שפה (Claude של Anthropic). זו הצהרה עובדתית ולא הסתייגות: מנוע החישוב הוא **קוד עצמאי** שנכתב לצורך העבודה הזו, כל תוצאותיו הופקו ממנו ולא ממחשבוני הארגונים, וההנחות שביסודו מפורטות במלואן בפרק 2. עם זאת — טכנולוגיה זו אינה חסינה מטעויות. **ייתכנו שגיאות אריתמטיות, פרמטר שנקרא שגוי מאתר, או הבנה חסרה של תקנון משפטי או הלכתי.** המסמך מוגש כמות שהוא, ומזמין תיקונים.

אין ייחוס זדון — וזו קביעה, לא נימוס

הארגונים והגמ"חים הנדונים כאן הוקמו לשם שמיים, פועלים על פי הוראת פוסקים, ומסייעים לאלפי משפחות. **אין במסמך זה טענה או רמיזה להטעיה מכוונת, לחוסר תום לב או לפגם מוסרי כלשהו מצד מנהליהם או מצד הרבנים המלווים אותם.**

בדקנו את החישובים של כל החמישה ומצאנו שכולם **נכונים אריתמטית**. הביקורת אינה על מה שהמספרים אומרים אלא על מה שאינו נכנס למשוואה — דמי ניהול, מס רווחי הון, תנודתיות שוק ובעיקר אינפלציה. הצגת תרחיש נקי במחשבון שיווקי היא נוהג מקובל בכל תעשיית החיסכון בישראל ובעולם, ואינה ייחוד של המגזר או של הארגונים הללו. הטענה כאן צרכנית ומתמטית בלבד: בטווח של 35 שנה, ההפרש בין "נקי" ל"מלא" גדול מספיק כדי לשנות החלטות.

גילוי ניגוד עניינים

אין לי זיקה, קשר עסקי או אינטרס כלכלי באף אחד מחמשת הארגונים, ולא הצטרפתי לאף תוכנית מהן. איני מקבל תמורה מאיש עבור מסמך זה.

זכות תגובה

כל אחד מחמשת הארגונים מוזמן להעיר, לתקן או להשיג על כל נתון וכל מסקנה. תיקון מנומק יוכנס לגרסה הבאה ויצוין כתיקון. בפרט — שלושה מהארגונים אינם מפרסמים את דמי הניהול שלהם, ובמקומם השתמשנו באומדן של 0.65%; מספר מדויק מהם ישפר את הדיוק מיד.

1. תקציר מנהלים

1.1 מה נבדק

חמישה ארגונים המציעים פתרונות למימון חתונות ילדים במגזר החרדי. הם נחלקים לשלושה טיפוסים כלכליים שונים לחלוטין, שרק לעיתים רחוקות מוצגים ככאלה:

המנגנון	ארגונים	טיפוס
ההורים תורמים/מפקידים סכום קטן לאורך שנים. ביום החתונה הזוג מקבל הלוואה גדולה ללא ריבית ומחזיר אותה ב-8-13 שנים.	הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד	גמ"ח — הלוואה ללא ריבית
ההורים מפקידים סכום חודשי לתיק מושקע. ביום החתונה מושכים את הכסף. אין הלוואה ואין חוב. שילוב: תרומה לגמ"ח וגם חיסכון בשוק. ביום החתונה לוקחים הלוואת גמ"ח ואינם מושכים את התיק; ההחזר החודשי נמשך מהתיק.	בנקל, שלח לחמך משיאים	חיסכון בשוק ההון מודל היברידי

ההבדל בין הטיפוסים אינו הבדל של "מי יותר זול". הוא הבדל בשאלה מי נושא את הסיכון ואיזה סיכון — סיכון שוק, סיכון אינפלציה, או סיכון מוסדי.

1.2 התרחיש שנבדק לעומק

לפי הנתונים שמסרתם:

פרמטר	ערך
מספר ילדים	8
גיל הבכור היום	0 (ילד אחד, פחות משנה)
פער מונח בין הילדים	שנתיים
גיל חתונה ממוצע	21
יעד לכל חתונה	300,000 ₪ במונחי היום
אינפלציה מונחת	2.5% לשנה

התוצאה הראשונה, לפני שנוגעים בתוכנית כלשהי:

- החתונות ייערכו בין השנים 2047 ל-2061.
- $300,000 \times 8 = 2,400,000$ ₪ במונחי היום.
- אבל בשקלים שיצטרכו בפועל, לפי אינפלציה של 2.5%: 4,822,322 ₪.
- החתונה הראשונה (2047) תעלה 503,875 ₪ נומינליים. החתונה השמינית (2061) תעלה 711,962 ₪ נומינליים.

זהו המספר שממנו נגזר כל הדוח. הוא גם המספר שאף אחד מחמשת המחשבוניס באתרים אינו מציג.

1.3 תשעת הממצאים המרכזיים

ממצא 1 — אף אחת מחמש התוכניות אינה פותרת את הבעיה לבדה. הלוואת הגמ"ח המרכזי המקסימלית היא 320,000 ₪ לילד. היא מכסה 64% מהחתונה הראשונה — ורק 45% מהחתונה השמינית. הלוואת "אושר בכבוד" בדרגה הגבוהה היא 300,000 ₪ ומכסה 60%-42% בהתאמה. כל משפחה שמתכננת ברצינות תצטרך שכבה שנייה של חיסכון.

ממצא 2 — סכומי ההלוואה אינם צמודים למדד. זהו הפער החמור ביותר בכל חמשת האתרים. כל המסמכים והטבלאות מציגים "עד 320,000 ₪" או "עד 400,000 ₪" כמספר קבוע. משפחה שנרשמת היום עבור ילד בן 0 מקבלת התחייבות (לא מחייבת) לסכום שכוח הקנייה שלו בשנת 2047 יהיה כ-190,000 ₪ של היום, ובשנת 2061 — כ-135,000 ₪ של היום בלבד.

ממצא 3 — רוב המחשבוניס באתרים מציגים מספרים נמוכים ב-21%-27% מהמציאות, בגלל שני שדות חסרים: דמי ניהול ומס רווחי הון. שחזרנו את מחשבון "שלח לחמך" במדויק: הוא מחשב 281 ₪ לחודש ליעד של 160,000 ₪ בגיל 20 בתשואה של 8%. החישוב שלהם נכון אריתמטית — אבל הוא מניח 0% דמי ניהול ו-0% מס. עם דמי ניהול של 0.65% ומס של 25%, אותו יעד דורש 339 ₪ לחודש. עם דמי ניהול של 1% — 352 ₪.

חשוב לסייג: לשני הגמ"חים — הגמ"ח המרכזי ואושר בכבוד — אין דמי ניהול ואין מס רווחי הון כלל. תרומה אינה ממוסה, הלוואה ללא ריבית אינה ממוסה, ואין תיק מושקע שגובים עליו דמי ניהול. המחשבונים שלהם אריתמטיקה טהורה, ואימתנו שהם מדויקים. ההשמטה הרלוונטית להם היא האינפלציה בלבד.

ממצא 4 — הפער הגדול באמת אינו במיסוי אלא בהנחת "התשואה הקבועה". מחשבון שמזין 8% קבוע לשנה מתאר עולם שאינו קיים. תיק מניות עם תוחלת אריתמטית של 9% וסטיית תקן של 17% (פרופיל S&P 500 טיפוסי) מתכנס בפועל לתשואה גיאומטרית של כ-7.4% בלבד — וגם סביבה יש פיזור עצום. הרצנו 10,000 מסלולי שוק:

בהפקדה החודשית שהמחשבון מייצר (4,957 ₪), הסיכוי לממן את כל שמונה החתונות הוא 44%. הסיכוי לממן את החתונה הראשונה: 100%. את השמינית: 44%. כדי להגיע לביטחון של 90% נדרשת הפקדה של 8,666 ₪ לחודש — פי 1.75.

יוצא דופן אחד, וראוי לציון: לארגון בנקל יש **מחשבון שני** — "מחשבון השוואה ניטרלי" — שאינו מניח תשואה קבועה כלל, אלא רץ על 432 תקופות פתיחה אמיתיות בהיסטוריה של שוק ההון מ-1957 ואילך, ומאפשר לבחור בין קופת גמל להשקעה (מס 25%) לקרן השתלמות (ללא מס). הוא אף מזהיר במפורש שבתוכניות המשלבות גמ"ח ושוק ההון "קרוב ל-30% מן התקופות יחסר לכם סכום רציני בחתונות האחרונות" — בדיוק הממצא שקיבלנו בסימולציה שלנו, בשיטה שונה לחלוטין. ראו פרקים 6.6 ו-11.6.

ממצא 5 — לגמ"ח יש יתרון כלכלי ברור, אבל הוא קטן ממה שנדמה, והוא לא מה שהאתרים מדגישים. בתוכנית הצעירים הקלאסית של הגמ"ח המרכזי (8 יחידות): ההורים תורמים 38,400 ₪ ומקבלים מענק של 19,200 ₪ — עלות נטו 19,200 ₪ לילד. תמורת זה הזוג מקבל 320,000 ₪ ומחזיר 320,000 ₪ בתשלומים. הרווח הכלכלי האמיתי הוא רק ערך הזמן של הלוואה ללא ריבית: בהיוון של 5% שנתי — כ-57,599 ₪. יחס תועלת/עלות: 3.0. זו עסקה טובה מאוד — אבל היא לא "320,000 ₪ תמורת 19,200 ₪".

ממצא 6 — "מקדימים = מרוויחים" הוא לא סיסמה שיווקית. הוא ניתן לכימות מדויק. יחס התועלת/עלות בגמ"ח המרכזי:

יחס	שווי ההטבה (היוון 5%)	עלות נטו להורים	גיל הצטרפות
3.00	57,599 ₪	19,200 ₪	0-6 חודשים (קלאסי)
3.22	82,421 ₪	25,600 ₪	0-6 חודשים (פריסה מורחבת)
2.07	67,544 ₪	32,640 ₪	גיל 8
1.67	57,599 ₪	34,560 ₪	גיל 12
1.60	57,599 ₪	36,000 ₪	גיל 14

הצטרפות בגיל 14 עולה כמעט פי שניים בעלות נטו ומניבה הטבה קטנה יותר. עבורכם — עם ילד בן פחות משנה — זו הנקודה המעשית החשובה ביותר בדוח.

ממצא 7 — עומס ההחזרים אינו נופל על ההורים, אלא על הזוגות הצעירים, והוא כבד. במסלול הקלאסי כל זוג מחזיר 3,200 ₪ לחודש במשך 8.3 שנים. מכיוון שהחתונות בפער של שנתיים וההחזר נמשך 8.3 שנים, יהיו תקופות שבהן חמישה זוגות מחזירים במקביל: 16,000 ₪ לחודש יוצאים מהמשפחה המורחבת. במסלול הפריסה המורחבת: שבעה זוגות במקביל, 14,560 ₪ לחודש, אבל למשך 12.8 שנים כל אחד.

ממצא 8 — המודל ההיברידי (משיאים) הוא המבנה היעיל ביותר על הנייר, והשקוף פחות בפועל. אריתמטית, הוא היחיד שלוכד את שני היתרונות: מינוף הלוואה ללא ריבית וגם המשך צבירת ריבית דריבית. יחס העלות/תמורה שלו הוא הטוב ביותר בדוח (0.38–0.50 מול 0.58 בחיסכון טהור ו-0.82 בגמ"ח). אבל: הוא היחיד שמניח בגילוי הנאות שלו **תשואה של 10%** — ההנחה האגרסיבית ביותר מבין

החמישה — הוא אינו מפרסם סכומי הפקדה, דמי ניהול, או תקנון, והוא מודה בעצמו שהגמ"חים "אינם שותפים לתכנית".

ממצא 9 — יש הסבר מוצהר להשמטת דמי הניהול והמס. אין הסבר להשמטת האניפלציה. לדמי הניהול יש נימוק: בנקל מסבירים בשו"ת שהתנאים הם עסקה קבוצתית משתנה ("כוח קנייה קולקטיבי"), ולכן מספר מפורסם באתר היה הופך למחויבות. למס יש נימוק: הוא תלוי באפיק שנבחר — קרן השתלמות פטורה, קופת גמל להשקעה ופוליסת חיסכון חייבות 25% — ולכן מספר יחיד היה שגוי לחלק מהקוראים; "משיאים" אף טוענים במפורש שהם מנתבים לאפיקים פטורים. **אבל להשמטת האניפלציה אין הסבר באף אחד מחמשת האתרים** — וגם המחשבון הקפדני ביותר מביניהם משאיר את יעד החתונה קבוע נומינלית. זו גם ההשמטה היחידה שמשנה את הגדרת היעד ולא רק את הדרך אליו. הפירוט המלא בפרק 10.4.

1.4 טבלת הסיכום הראשית

התרחיש הראשי. כל המסלולים מנורמלים לאותה תוצאה: 8 חתונות $\times 300,000$ ₪ במונחי היום. תשואה מונחת 8%, דמי ניהול 0.65%, מס 25%.

יחס עלות/תמורה	עלות משפחתית כוללת	עלות הזוגות (₪ של היום)	עלות הורים (₪ של היום)	תשלום חודשי להורים	מסלול
0.38	918,612	0	918,612	3,471 ₪ + 2,560 ₪ תרומה	משיאים @10%
0.50	1,211,239	0	1,211,239	5,014 ₪ + 2,560 ₪ תרומה	משיאים @8%
0.46	1,102,992	0	1,102,992	3,918 ₪	חיסכון טהור — כפי שהמחשבוני מציגים
0.58	1,395,276	0	1,395,276	4,957 ₪	חיסכון טהור — חישוב מלא
0.61	1,466,655	126,254	1,340,401	56 ₪ + 4,651 ₪	אושר בכבוד — כסף (36,000 ₪)
0.66	1,589,099	349,207	1,239,892	150 ₪ + 4,107 ₪	אושר בכבוד — זהב (100,000 ₪)
0.82	1,956,022	1,167,558	788,464	240 ₪ + 2,237 ₪	גמ"ח המרכזי — צעירים קלאסי
0.82	1,967,672	1,043,290	924,382	440 ₪ + 2,407 ₪	אושר בכבוד — פלטינום (300,000 ₪)
0.83	1,998,424	1,108,239	890,185	320 ₪ + 2,237 ₪	גמ"ח המרכזי — פריסה מורחבת

איך לקרוא את הטבלה — שלוש אזהרות חשובות:

1. "יחס עלות/תמורה" אינו מדד לאיכות התוכנית. הוא מודד יעילות פיננסית בלבד. יחס נמוך מ-1 פירושו שהשוק "שילם" חלק מהחתונה. אבל יחס 0.38 מבוסס על הנחה שהשוק יניב 10% במשך 35 שנה — הנחה שאינה ניתנת להבטחה.
2. העמודה "עלות הזוגות" מהותית. בגמ"ח ובאושר בכבוד ההורים משלמים מעט מאוד, אבל הילדים משלמים הרבה. סך העלות המשפחתית דומה — הכסף פשוט זז בין דורות.
3. הטבלה מציגה תוחלת, לא ביטחון. ראו פרק 8.

1.5 המסקנה המבנית

ההשוואה בין חמשת הארגונים מובילה למסקנה שאינה "מי הכי טוב", אלא: **הם פותרים בעיות שונות, ומשפחה עם 8 ילדים זקוקה כנראה ליותר מאחד.**

- הגמ"ח (המרכזי או אושר בכבוד) קונה ודאות במחיר נמוך. 19,200 ₪ עלות נטו לילד מבטיחים (בכפוף לתקנון) 320,000 ₪ ביום החתונה, ללא תלות בשוק. זו הרכיב שאין לו תחליף.

- **חיסכון בשוק (בנקל / שלח לחמך) קונה הצמדה.** הוא הרכיב היחיד שגדל יחד עם עלות החתונה. הוא גם היחיד שיכול לסגור את הפער של 184,000–392,000 ש"ח שההלוואה משאירה פתוח.
- **משיאים** מוכר בדיוק את השילוב הזה כמוצר אחד. השאלה אינה אם הרעיון נכון — הוא נכון אריתמטית — אלא אם התמחור, השקיפות והתקנון עומדים בו.

2. מתודולוגיה — למה נבנה מנוע חישוב עצמאי

ביקשתם במפורש שלא להסתמך על החישובים של הארגונים. זו הייתה החלטה נכונה, ולהלן מדוע ומה נעשה במקום.

2.1 מה עשינו

נכתב מנוע חישוב עצמאי (Python) המבצע סימולציה **חודשית** — לא שנתית — לאורך 620 חודשים (כ-52 שנה), הכולל:

- **ריבית דריבית חודשית** על היתרה, לא נוסחה סגורה של סוף שנה.
- **דמי ניהול מצבירה** הנגבים מדי חודש מהיתרה, ודמי ניהול מהפקדה בנפרד.
- **מעקב אחרי הקרן (Basis) לצורך מס**, כולל הצמדתה למדד — כך שהמס מחושב על הרווח הריאלי ולא הנומינלי, כמקובל בפוליסת חיסכון.
- **מס יחסי במשיכה חלקית**: בכל משיכה מחושב שיעור הרווח בתיק, ורק החלק היחסי מחויב במס. זו הדרך הנכונה, והיא נותנת תוצאה נמוכה יותר (טובה יותר למשקיע) מהנחה גסה של מס על מלוא המשיכה.
- **לוחות סילוקין** לכל הלוואה בנפרד, כולל חפיפה בין הלוואות של ילדים שונים.
- **פתרון הפוך (Goal Seek) בחיפוש בינארי** למציאת ההפקדה החודשית המדויקת שמאפסת את התיק בסוף התקופה.
- **סימולציית מונטה-קרלו** של 10,000 מסלולי שוק אקראיים, המחליפה את הנחת "התשואה הקבועה".

כל תוצאה בדוח ובקובץ האקסל הופקה ממנוע זה. קובץ האקסל כולל בנוסף **מודל שנתי חי בנוסחאות**, כדי שתוכלו לשנות הנחות ולראות את ההשפעה בעצמכם.

2.2 ההנחות המרכזיות ומהיכן הן

מקור / נימוק	ערך	הנחה
אמצע יעד יציבות המחירים של בנק ישראל (1%-3%)	2.5% לשנה	אינפלציה
ההנחה הנפוצה באתרים. "שלח לחמך" מציג 8% כברירת מחדל; "משיאים" מציג 10%; מחשבון "בנקל" בדוגמה שהוצגה גילם 7.53%	8%	תשואה שנתית ברוטו (תרחיש בסיס)
דמי הניהול הממוצעים בפועל (2025) בפוליסת החיסכון של הראל, מסלול עוקב S&P 500 — המוצר שבנקל מפנה אליו	0.65%	דמי ניהול מצבירה
הטיפול המקובל בפוליסת חיסכון	25% על הרווח הריאלי	מס רווחי הון
פרופיל תנודתיות טיפוסי של תיק מניות עולמי S&P 500	17%	סטיית תקן (מונטה-קרלו)
מתכנס לתשואה גיאומטרית של כ-7.4%	9% אריתמטי	תוחלת תשואה (מונטה-קרלו)

2.3 מה לא נכלל במודל, ומדוע

השקיפות מחייבת לומר גם מה חסר:

- **תשואות דולריות מול שקליות.** מסלול עוקב S&P 500 חשוף לשער הדולר. תשואה של 10% בדולר יכולה להיות 4% בשקל בשנה של התחזקות השקל. המודל עובד בשקלים בלבד ואינו מפריד בין הרכיבים.
- **דמי הניהול האמיתיים של שלח לחמך, אושר בכבוד ומשיאים.** אף אחד מהשלושה אינו מפרסם אותם. השתמשנו ב-0.65% כאומדן והוספנו ניתוח רגישות מלא (פרק 9.3).
- **הטבות מס בקרן השתלמות ובגמל להשקעה.** “משיאים” מציינים שהם מנצלים אותן. קרן השתלמות אכן פטורה ממס רווחי הון עד תקרת ההפקדה השנתית — אבל התקרה (כ-20,566 ₪ בשנה לעצמאי) קטנה מדי מכדי לשאת הפקדה של 5,000 ₪ בחודש. לרוב המשפחות זו הטבה חלקית בלבד.
- **סיכון מוסדי.** אין דרך לכמת את ההסתברות שגמ'ח מסוים לא יעמוד בהתחייבויותיו בעוד 30 שנה. הדוח מתייחס לכך איכותית בפרק 11.
- **שינויי תקנון.** כל התוכניות שומרות לעצמן את הזכות לשנות תנאים.

2.4 שלוש הערות על השוואה הוגנת

- א. נרמול.** כל המסלולים בטבלאות מנורמלים לאותה תוצאה בדיוק: 8 חתונות $\times 300,000$ ₪ **בכוח קנייה של היום.** מסלול שההלוואה שלו מכסה רק חלק מהיעד — הפער מושלם בחיסכון בשוק ההון בתוך אותו מסלול, כדי שההשוואה תהיה בין תפוזים לתפוזים.
- ב. הפרדה בין דורות.** בגמ'ח ובאושר בכבוד ההלוואה ניתנת לזוג הצעיר והוא זה שמחזיר. לכן הפרדנו בין “עלות ההורים” ל“עלות הזוגות”. מי שמסתכל רק על עמודת ההורים מקבל תמונה מטעה לחלוטין.
- ג. שני מדדי עלות.** “שן של היום” = סכום כל התשלומים לאחר ניכוי אינפלציה בלבד — כלומר, כמה כוח קנייה יצא מהכיס. זהו המדד האינטואיטיבי והוא זה שמופיע בטבלאות.

3. הבעיה במספרים — התרחיש הראשי

3.1 לוח החתונות

יילד	שנת לידה	שנת חתונה	שנים מהיום	יעד ב-שן של היום	יעד נומינלי בפועל	כיסוי הלוואת הגמ'ח (320,000 ₪)
1	2026	2047	21	300,000	503,875	64%
2	2028	2049	23	300,000	529,383	60%
3	2030	2051	25	300,000	556,183	58%
4	2032	2053	27	300,000	584,340	55%
5	2034	2055	29	300,000	613,922	52%
6	2036	2057	31	300,000	645,002	50%
7	2038	2059	33	300,000	677,655	47%
8	2040	2061	35	300,000	711,962	45%
				2,400,000	4,822,322	53%

3.2 שלוש תובנות מהטבלה הזו לבדה

האינפלציה מכפילה את הבעיה. ההפרש בין 2,400,000 ל-4,822,322 הוא 2.4 מיליון ₪. זהו לא “רווח” ולא “הפסד” — זהו פשוט השחיקה בכוח הקנייה של השקל לאורך 35 שנה. כל תוכנית שמדברת בשקלים נומינליים קבועים מתעלמת מהמחצית הזו של הבעיה.

עמודת הכיסוי היא הסיפור. אותה הלוואה בדיוק — 320,000 ₪ — שווה 64% מהחתונה כשהיא ניתנת ב-2047, ו-45% כשהיא ניתנת ב-2061. הילד השמיני מקבל, בכוח קנייה, כשני שלישים ממה שקיבל הבכור. אף מחשבון מבין החמישה אינו מציג זאת.

האופק ארוך מהאינטואיציה. התוכנית מתחילה ב-2026 ומסתיימת — כולל החזרי ההלוואה של הילד השמיני — בסביבות 2074. זהו טווח של כמעט חמישים שנה. בטווח כזה, ההבדל בין 0.65% ל-1% דמי ניהול מסתכם ב-170,000 ₪.

3.3 מה זה אומר בפועל, לפני שבחרים תוכנית

כדי לייצר 4,822,322 ₪ נומינליים במועדים הנכונים, בהנחת תשואה של 8%, דמי ניהול 0.65% ומס 25%, נדרשת הפקדה של **4,957 ₪ לחודש, ללא הפסקה, במשך 35 שנה (2026–2060)**. סך ההפקדות: 2,081,845 ₪. השוק אמור להוסיף את השאר — כ-2.7 מיליון ₪ — מתוכם ילכו 676,561 ₪ למס ו-315,301 ₪ לדמי ניהול.

זהו קו הבסיס שמולו נמדדת כל תוכנית בדוח.

4. הגמ"ח המרכזי — glb.org.il

4.1 מי הם

הוותיק והגדול מבין החמישה. הוקם בניסן תשס"ג (2003) ביוזמת הגרש"ז אויערבאך, הגר"ש אלישיב, הגר"א"ל שטיינמן והגר"נ קרליץ זצ"ל. פועל מירושלים (כנפי נשרים 68). המודל העסקי נבדק על ידי BDO זיו האפט, שבנה תחזית תזרים ל-50 שנה. תחת פיקוח רשם העמותות ורשות ניירות ערך. הרב יצחק אייזיק ויינברג, מומחה לדיני ריבית, משמש כרב הגמ"ח.

זהו האתר השקוף ביותר מבין החמישה. הטבלאות מלאות, מדויקות, וניתנות לאימות — ואכן אימתנו אותן וכולן נכונות אריתמטית.

4.2 המנגנון

ההורים תורמים סכום חודשי קטן לאורך שנים רבות. התרומה היא **“תרומה גמורה ומוחלטת”** — היא אינה פיקדון ואינה מוחזרת. הכסף משמש מיידית להלוואות למשפחות אחרות. ביום החתונה, ההורים מבקשים עבור הילד הלוואה של עד 320,000 ₪, שהזוג מחזיר ב-100 עד 154 תשלומים ללא ריבית. בסיום ההחזר ניתן לבקש מענק.

המבנה ההלכתי: ההלוואה ניתנת לילד, לא לתורם — ולכן אין ריבית זורמת מלווה למלווה. בנוסף יש היתר עסקא. אין התחייבות משפטית או הלכתית של הגמ"ח, ולכן התרומה נותרת תרומה. הפוסקים הורו שניתן להצטרף מכספי מעשרות, משום שהתרומה משמשת מהרגע הראשון להלוואות למשפחות אחרות.

4.3 שלוש התוכניות

תוכנית	גיל הצטרפות	תרומה ליחידה	חודשי תרומה	הלוואה (8' יח')	החזר (8' יח')
הצעירים — קלאסי	0 עד 6 חודשים	30 ₪	160	320,000 ₪	3,200 ₪ × 100
הצעירים — פריסה מורחבת	0 עד 6 חודשים	40 ₪	240	320,000 ₪	2,080 ₪ × 154
המרכזית — קלאסי	חצי שנה עד 3	40 ₪	120	320,000 ₪	3,200 ₪ × 100
המרכזית — פריסה מורחבת	חצי שנה עד 3	50 ₪	192	320,000 ₪	2,080 ₪ × 154
רב-גילאית	3 עד 4 שנים לפני החתונה	50–190 ₪	59–192	320,000 ₪	2,208–3,200 ₪

מותר להצטרף עם 1 עד 8 יחידות לכל ילד; כל יחידה שווה 40,000 ₪ הלוואה.

4.4 הניתוח הכלכלי — מה שווה באמת יחידת גמ"ח

זהו הלב של הפרק. הטבלאות באתר מציגות "תרומה 38,400 ₪ ← הלוואה 320,000 ₪", וזה נשמע כמו יחס של 1:8. זה לא. ההלוואה מוחזרת במלואה.

הרווח הכלכלי האמיתי הוא ערך הזמן של כסף ללא ריבית. נחשב אותו:

תוכנית הצעירים, מסלול קלאסי, 8 יחידות:

רכיב	סכום
סך תרומות	240 ₪ × 160 חודשים = 38,400 ₪
מענק בסיום ההחזר	19,200 ₪
עלות נטו להורים	19,200 ₪
הלוואה שמתקבלת	320,000 ₪
סך החזרים	3,200 ₪ × 100 = 320,000 ₪ (בדיוק)
ערך נוכחי של החזרים @היוון 3%	283,285 ₪
ערך נוכחי של החזרים @היוון 5%	262,401 ₪
ערך נוכחי של החזרים @היוון 7%	243,910 ₪
שווי ההטבה @5%	57,599 ₪
יחס תועלת/עלות	3.00

תוכנית הצעירים, פריסה מורחבת, 8 יחידות:

רכיב	סכום
סך תרומות	320 ₪ × 240 חודשים = 76,800 ₪
מענק	51,200 ₪
עלות נטו	25,600 ₪
החזר	2,080 ₪ × 154 = 320,320 ₪
שווי ההטבה @5%	82,421 ₪
יחס תועלת/עלות	3.22

המסקנה: מסלול הפריסה המורחבת עדיף כלכלית (3.22 מול 3.00), למרות שהתרומה בו כפולה — משום שההחזר נפרס ל-12.8 שנים במקום 8.3, וערך הזמן גדל בהתאם. הוא גם מקל דרמטית על הזוג הצעיר: 2,080 ₪ במקום 3,200 ₪ לחודש.

4.5 טבלת "מקדימים = מרוויחים" — הכימות המלא

יחס	שווי @5%	עלות נטו	מענק	סך תרומה	חוד'	תרומה חוד' (8 יח')	גיל	מסלול
3.22	82,421	25,600	51,200	76,800	240	320 ₪	0-0.5	צעירים-מורחב
3.00	57,599	19,200	19,200	38,400	160	240 ₪	0-0.5	צעירים-קלאסי
3.22	82,421	25,600	51,200	76,800	192	400 ₪	0.5-3	מרכזית-מורחב
3.00	57,599	19,200	19,200	38,400	120	320 ₪	0.5-3	מרכזית-קלאסי
2.56	78,600	30,720	46,080	76,800	192	400 ₪	3-4	רב-גילאית
2.36	76,250	32,256	48,384	80,640	168	480 ₪	4-6	רב-גילאית
2.22	71,704	32,256	48,384	80,640	144	560 ₪	6-8	רב-גילאית
2.07	67,544	32,640	48,960	81,600	120	680 ₪	8-10	רב-גילאית
1.84	62,251	33,792	50,688	84,480	96	880 ₪	10-12	רב-גילאית
1.67	57,599	34,560	51,840	86,400	72	1,200 ₪	12-14	רב-גילאית
1.60	57,599	36,000	53,680	89,680	59	1,520 ₪	14-16	רב-גילאית

הפער בין 3.22 ל-1.60 הוא פי שניים. עבור משפחה עם ילד בן פחות משנה, זו ההחלטה בעלת הערך הגבוה ביותר בכל הדוח — והחלון סגור תוך חצי שנה.

4.6 התרחיש הראשי – הגמ"ח המרכזי בפועל

8 ילדים, 8 יחידות לכל אחד, תוכנית הצעירים.

מסלול קלאסי:

מדר	ערך
תרומה חודשית לילד	240 ₪ למשך 160 חודשים
שיא התרומה החודשית (7 ילדים במקביל, 2038)	1,680 ₪ (= 1,249 ₪ של היום)
סך תרומות לכל 8 הילדים	307,200 ₪
סך מענקים	153,600 ₪
עלות נטו להורים (נומינלי)	153,600 ₪
סך הלוואות שיתקבלו	2,560,000 ₪
הפער שנותר פתוח (נומינלי)	2,262,322 ₪
הפקדה חודשית נוספת לסגירת הפער @8%	2,237 ₪
שיא תזרים ההורים	3,917 ₪ (= 2,912 ₪ של היום)
החזר של כל זוג	3,200 ₪ למשך 8.3 שנים
שיא ההחזרים המצטבר (5 זוגות במקביל, 2055)	16,000 ₪ לחודש

מסלול פריסה מורחבת:

מדר	ערך
תרומה חודשית לילד	320 ₪ למשך 240 חודשים (20 שנה)
שיא התרומה (כל 8 הילדים במקביל, 2040)	2,560 ₪ (= 1,812 ₪ של היום)
עלות נטו להורים (נומינלי)	204,800 ₪
החזר של כל זוג	2,080 ₪ למשך 12.8 שנים
שיא ההחזרים המצטבר (7 זוגות, 2059)	14,560 ₪ לחודש

4.7 יתרונות, חסרונות ונקודות אזהרה

יתרונות: - ודאות שאינה תלויה בשוק ההון. זהו היתרון היחיד והמכריע. - עלות נטו נמוכה מאוד ביחס להטבה (יחס 3.0–3.2). - שקיפות מלאה של הפרמטרים. - 23 שנות פעילות, אישור כלכלי חיצוני, פיקוח רגולטורי והלכתי. - ניתן להצטרף מכספי מעשרות. - נטל התרומה החודשית קל: 1,680–2,560 ₪ לחודש עבור כל שמונת הילדים יחד.

חסרונות ונקודות אזהרה: 1. ההלוואה אינה צמודה למדד. 320,000 ₪ ב-2061 = 135,000 ₪ בכוח קנייה של היום. 2. אין התחייבות למתן הלוואה. מהשו"ת באתר: "הגמ"ח אינו מתחייב לתת הלוואה". בפועל, לדבריהם, כך התקיים עד היום — אבל זו הצהרה על העבר. 3. המענק אינו מובטח. מהתקנון: "המענק אינו החזר התרומה אלא סיוע הניתן ע"י הארגון למי שראוי לכך". אם המענק לא יינתן, יחס התועלת/עלות צונח מ-3.00 ל-1.50. 4. התרומה אינה ניתנת להחזר. יציאה מהתוכנית אפשרית אך רק בתשלום "אגרה סמלית" — הכסף שנתרם אינו חוזר. 5. התרומות אינן מזכות בסעיף 46. אין הטבת מס. 6. עומס ההחזרים על הדור הצעיר כבד. 3,200 ₪ לחודש במשך 8.3 שנים עבור זוג צעיר בתחילת דרכו — זה נטל ממש, גם אם בכוח קנייה של 2047 מדובר בכ-1,900 ₪ של היום. 7. סיכון ריכוזיות בין-דורית. במודל זה ההורים מעבירים את הנטל לילדים. כשמונה ילדים במשפחה, כל אחד מהם ייכנס לנישואיו עם חוב של 320,000 ₪.

5. אושר בכבוד — osher-b.org

5.1 מי הם

ארגון גמ"ח המציע מודל דומה במהותו לגמ"ח המרכזי, אך עם ארכיטקטורה שונה: 15 מסלולים — שלוש רמות זכאות (כסף / זהב / פלטינום) כפול חמישה מסלולי גיל. פיקוח הלכתי של ועדת "גלאט הון". אישור לתרומה מכספי מעשרות.

5.2 טבלת המסלולים המלאה

הטבלה באתר מוצגת כתמונות בלבד. להלן התמלול המלא:

פלטינום (300,000 ₪)	זהב (100,000 ₪)	כסף (36,000 ₪)	חודשים	גיל	מסלול
440 ₪ ← החזר 1,980 ₪	150 ₪ ← החזר 678 ₪	56 ₪ ← החזר 248 ₪	160	6	אופק
530 ₪ ← 2,200 ₪	180 ₪ ← 750 ₪	68 ₪ ← 274 ₪	140	8	עתידי
644 ₪ ← 2,380 ₪	218 ₪ ← 812 ₪	80 ₪ ← 296 ₪	120	10	עשור
802 ₪ ← 2,520 ₪	270 ₪ ← 850 ₪	100 ₪ ← 310 ₪	100	12	מהיר
832 ₪ ← 2,616 ₪	280 ₪ ← 882 ₪	104 ₪ ← 320 ₪	100	14	אקספרס

(המספר הראשון: הפקדה חודשית של ההורים. המספר השני: החזר חודשי של הזוג הצעיר.)

5.3 ההבדל המהותי מהגמ"ח המרכזי

אשר בכבוד	הגמ"ח המרכזי
הפקדה — 50%-70% מוחזרים	תרומה — אינה מוחזרת
החזר הפקדה	מענק (אינו מובטח)
400,000 ₪ (לפי האתר): 300,000 ₪ בטבלת המסלולים	320,000 ₪
האתר מציין "עד גיל 16"; טבלת המסלולים מתחילה בגיל 6	מלידה
2.4% מסכום החלוקה המיועד	אגרה סמלית
"עד 184 חודשי החזר"	100-154 חודשים
	מעמד הכסף
	מה מקבלים בסוף
	הלוואה מקסימלית
	גיל הצטרפות
	קנס יציאה מוקדמת
	פריסת החזר

ההבדל בשפה — "תרומה" מול "הפקדה" — אינו סמנטי בלבד. הוא משנה את המבנה ההלכתי ואת מבנה הסיכון. הפקדה שמוחזרת בחלקה קרובה יותר לעסקה פיננסית; תרומה שנתרמת לגמרי היא חסד. שני המודלים אושרו ע"י פוסקים, אך במסלולים שונים.

5.4 הניתוח הכלכלי

אימתנו את הסימולטור שלהם: ילד בן 0, מסלול זהב — 150 ₪ × 160 חודשים = 24,000 ₪, החזר 12,000 ₪ (50%). החישוב שלהם מדויק.

יחס	שווי ההטבה @5%	החזר הזוג	עלות נטו (אחרי החזר 50%)	סך הפקדות	הפקדה חודשית	הלוואה	רמה
1.95	8,749 ₪	248 × ~146	4,480 ₪	8,960 ₪	56 ₪	36,000 ₪	כסף
2.06	24,756 ₪	678 × ~148	12,000 ₪	24,000 ₪	150 ₪	100,000 ₪	זהב
2.16	75,965 ₪	1,980 × ~152	35,200 ₪	70,400 ₪	440 ₪	300,000 ₪	פלטינום

השוואה ישירה: יחס התועלת/עלות של אושר בכבוד (1.95-2.16) נמוך מזה של הגמ"ח המרכזי בתוכניות המוקדמות (3.00-3.22), אך גבוה מזה של הגמ"ח בהצטרפות מאוחרת (1.60-1.84). המסקנה תלויה בגיל: למי שנרשם בגיל 0 — הגמ"ח המרכזי עדיף כלכלית. למי שהחמיץ את החלון — אושר בכבוד תחרותי ואף עדיף.

5.5 התרחיש הראשי — אושר בכבוד פלטינום

ערך	מדד
440 ₪ למשך 160 חודשים	הפקדה חודשית לילד (מגיל 6)
3,080 ₪ (= 1,975 ₪ של היום)	שיא ההפקדה (2044)
563,200 ₪	סך הפקדות ל-8 ילדים
281,600 ₪	החזר 50%
281,600 ₪	עלות נטו (נומינלי)
2,400,000 ₪	סך הלוואות
2,422,322 ₪	הפער שנותר
2,407 ₪	הפקדה נוספת לסגירת הפער @8%
924,382 ₪	עלות הורים כוללת (ש של היום)
1,043,290 ₪	עלות הווגות (ש של היום)
1,967,672 ₪ (יחס 0.82)	עלות משפחתית כוללת

5.6 נקודות אזהרה ספציפיות

1. **פער בין הפרסום לסימולטור.** האתר מכריז "החזר עד 70%"; הסימולטור מציג בפועל 50%. ההפרש בין 50% ל-70% הוא 112,640 ₪ בתרחיש שלכם. **זו השאלה הראשונה שיש לשאול אותם.**
2. **מועד ההחזר אינו מפורסם.** מתי בדיוק מקבלים את ה-50%? בתום ההחזר? בתום התוכנית? זה משנה את הערך הנוכחי מהותית.
3. **מספר ההחזרים אינו מפורסם** — הוא מגולם על ידינו מחלוקת ההלוואה בהחזר החודשי (146–152 חודשים).
4. **קנס יציאה של 2.4%** מסכום החלוקה — כלומר 7,200 ₪ במסלול פלטינום. הגמ"ח המרכזי גובה "אגרה סמלית".
5. **הפער בין 400,000 ל-300,000.** האתר מציין הלוואה של עד 400,000 ₪; טבלת המסלולים עוצרת ב-300,000 ₪. יש לברר.
6. **הטבלה מתחילה בגיל 6** — לילד בן 0 אין מסלול ייעודי בטבלה, למרות שהסימולטור מקבל גיל 0.

6. בנקל — benakel.org

6.1 מי הם

עמותה (ע.ר. 580794139) המפעילה תוכנית חיסכון בשיתוף **הראל ביטוח ופיננסים**, במסלול **פוליסת חיסכון עוקבת מדד S&P 500**. בליווי דיינים מהעולם הישיבתי-ליטאי. הסלוגן: "מחנתים בלי הלוואות ובלי חובות".

זהו לא גמ"ח. אין הלוואה, אין החזר, ואין תרומה. זהו מוצר פיננסי מוסדי רגיל, שהארגון משמש כמתווך ומחנך אליו.

6.2 המנגנון והמוצר

- **המוצר:** פוליסת חיסכון בהראל, מסלול מחקה S&P 500 (קוד 13434). היקף המסלול: כ-2.29 מיליארד ₪.
- **הכסף רשום על שם המשפחה** ונזיל בכל עת (כפוף לתקופת המתנה של 30 יום, שנועדה למנוע משיכה רגשית בירידות).
- **מיסוי:** 25% מס רווחי הון במשיכה.
- **אין הפקדה ראשונית מחייבת,** ההפקדה החודשית גמישה.
- ניתן לקחת הלוואה כנגד הצבירה.

- הארגון מציע גם קרן השתלמות וקופת גמל להשקעה כמסלולים חלופיים בעלי הטבות מס.

6.3 מודל ההכנסות — נקודה שראוי לציין לזכותם

בנקל מצהירים באתר שהעמלות שהם מקבלים מחברות הביטוח “אינן מספיקות לצרכי הארגון”, ושהכנסה נוספת מגיעה מהפניות פנסיוניות (עמלות סוכן סטנדרטיות). **זהו הגילוי המפורש ביותר של מודל הכנסות מבין חמשת הארגונים.** ארבעת האחרים אינם מסבירים כיצד הם ממומנים.

6.4 נתוני המוצר בפועל

מנתוני צד ג' (mygemel.net) על המסלול שהם מפנים אליו:

ערך	מדד
0.65%	דמי ניהול ממוצעים מצבירה (2025)
6.66%	תשואה מצטברת 12 חודשים
39.84% ($\approx 11.8\%$ שנתי)	תשואה מצטברת 36 חודשים
68.71% ($\approx 11.0\%$ שנתי)	תשואה מצטברת 60 חודשים
מקום 6 מתוך 9	דירוג בקבוצת ההשוואה
1.32% - מתחת לממוצע	פער מממוצע הקבוצה (12 חוד')

הערה חשובה: התשואות הללו הן היסטוריות, לתקופה שבה השוק האמריקאי עלה חזק. הן אינן תחזית. בנוסף — הדירוג של המסלול בקבוצה שלו הוא מתחת לחציון.

6.5 המחשבון שלהם — אימות

מחשבון הריבית דריבית של בנקל הוא **היחיד מבין החמישה שכולל שדות ייעודיים לדמי ניהול (מצבירה ומהפקדה) ולמס.** זו נקודת זכות משמעותית.

אבל: **ברירת המחדל של כל השדות הללו היא אפס.** הדוגמה שהוצגה בעמוד:

ערך	מה שהמחשבון הציג
250,000 ₪ (= 1,042 ₪ לחודש)	סך הפקדות (20 שנה)
561,314 ₪	סכום סופי
0 ₪	דמי ניהול
0 ₪ (0%)	מס
7.53% שנתי	הריבית המגולמת

החישוב שלנו לאותו תרחיש, עם 0.65% דמי ניהול ו-25% מס: התוצאה נטו ביד היא **469,717 ₪** — פער של 91,597 ₪, כלומר **16% פחות.**

6.6 המחשבון השני — כלי ההשוואה הניטרלי

זהו הממצא המשמעותי ביותר שנוסף לדוח לאחר בדיקה חוזרת, והוא משנה את הערכת הארגון.

מעבר למחשבון הריבית דריבית, בנקל מפעילים כלי נוסף בשם “**מחשבון השוואה ניטרלי**” — והוא ברמה אחרת לגמרי מכל מה שנמצא בחמשת האתרים.

מה הוא עושה:

- **משווה שלושה מסלולים** זה מול זה: שוק ההון לבד · שוק ההון + מינוף · גמ"ח + שוק ההון.
- **אינו מניח תשואה קבועה.** במקום זה הוא רץ על 432 תקופות פתיחה אמיתיות בהיסטוריה של שוק ההון, מ-1957 ואילך — כלומר בדיקה היסטורית מלאה, כל אחת מהן פרושה על עשרות שנים קדימה.

- **מטפל במס במפורש:** המשתמש בוחר בין קופת גמל להשקעה (25% מס על הרווח) לקרן השתלמות (ללא מס).
- מציג לכל מסלול לא רק ממוצע, אלא באיזה אחוז מהתקופות ההיסטוריות התוכנית עמדה ביעד ומה קורה בתרחיש הגרוע ביותר.
- מנכה מהיעד את הסכום הצפוי מ"חיסכון לכל ילד" של הביטוח הלאומי.
- מאפשר הורדת קבצי Excel מלאים עם כל ההנחות ופירוט חודשי.

מה הוא נותן על התרחיש שלנו. הרצנו אותו בדיוק על הפרמטרים שלכם — 8 ילדים, 300,000 ₪ לכל חתונה, פער 24 חודשים בין לידות, גיל נישואין 21:

תרחיש גרוע ביותר	הפקדה חודשית לעמידה ביעד ב-90% מהתקופות	מסלול
מכסה 67.2% מהיעד	3,552 ₪ קבוע	שוק ההון לבד
מכסה 66.9% מהיעד	3,666–3,101 ₪	שוק ההון + מינוף
מכסה 74.4% מההחזרים	4,459–2,361 ₪	גמ"ח + שוק ההון

והם מחשבים גם את **מחיר ההגנה של הגמ"ח** — מניעת הרווח העתידי מכך שחלק מהכסף הולך לתרומה במקום לשוק: כ-4.4 מיליון ₪ במודל ההמלצה שלהם.

האזהרה המפורשת שלהם, בציטוט: "בתכנית שיציעו לכם בחברות שמשלבות גמ"ח ושוק ההון הם מסתירים את הנתון הקריטי הבא: קרוב ל-30% מן התקופות (בממוצע) יחסר לכם סכום רציני בחתונות האחרונות."

זו בדיוק המסקנה שהתקבלה בסימולציית המונטה-קרלו שלנו — כישלון שאינו מפוזר אחיד אלא מתרכז בחתונות האחרונות — משיטה סטטיסטית שונה לחלוטין. פירוט ההשוואה בפרק 11.6.

ההסתייגות היחידה, והיא מהותית: גם המחשבון הזה אינו מצמיד את יעד החתונה למדד. ה-300,000 ₪ נשארים 300,000 ₪ נומינליים גם בחתונה השמינית בשנת 2061. זה מסביר את מלוא הפער בין ה-3,552 ₪ שלהם לבין ה-8,666 ₪ שלנו לאותה רמת ביטחון: המודל שלנו עם אינפלציה 0% דורש 2,648 ₪ בתשואה חלקה — עקבי לחלוטין עם המספר שלהם לאחר הוספת תנודתיות.

הערכה: זהו הכלי הפיננסי הרציני ביותר שנמצא בכל חמשת האתרים, ובנוסף הוא **ניטרלי כלפי המוצר של הארגון עצמו** — הוא מציג את הגמ"ח כאופציה לגיטימית ואף מחשב את יתרונותיו. בשל כך, דירוג השקיפות בפרק 9.2 עודכן ובנקל הועלו למקום הראשון.

6.7 יתרונות וחסרונות

יתרונות: - שקיפות המוצר: חברה מוסדית מפוקחת, מסלול מזהה, דמי ניהול ניתנים לבדיקה חיצונית. - **מחשבון ההשוואה הניטרלי** — הכלי היחיד בכל חמשת האתרים שמתמודד עם תנודתיות שוק אמיתית, מטפל במס במפורש, ומשווה בהגינות גם למוצרים מתחרים. - המחשבון היחיד שמאפשר להזין דמי ניהול ומס. - גילוי מודל ההכנסות. - הכסף נזיל ורשום על שם המשפחה. אין חוב ואין תלות במוסד. - הרכיב היחיד (יחד עם שלח לחמך) שגדל עם האינפלציה.

חסרונות: - **חשיפה מלאה לסיכון שוק.** אין רשת ביטחון. ראו פרק 8. - **חשיפה למט"ח.** מסלול S&P 500 שקלי חשוף לשער הדולר. - **דמי הניהול בפוליסת חיסכון גבוהים** מאלה של קופת גמל להשקעה או קרן השתלמות. הם עצמם מציינים זאת באתר. - הדירוג של המסלול בקבוצת ההשוואה מתחת לחציון. - **ברירות המחדל של מחשבון הריבית דריבית (0% מס, 0 דמי ניהול) מייצרות ציפייה גבוהה מדי** — גם אם השדות קיימים, וגם אם הכלי הניטרלי עושה זאת נכון. - **גם המחשבון הניטרלי אינו מצמיד את היעד למדד.** - **דמי הניהול בפועל אינם מפורסמים במספר** — רק "מן הנמוכים בשוק, לפרטים פנו אלינו".

7. שלח לחמך — shlach-l.co.il

7.1 מי הם

בראשות הרב צבי סילבר. בהסכמת הרב נפתלי נוסבוים, הרב יצחק זילברשטיין, הרב שמחה רבינוביץ (בעל "פסקי תשובות") והרב מאיר צבי ברגמן שליט"א. המסר: "לא עוד הלוואות גדולות למימון החתונות — משקיעים מראש ומחתנים את הילדים בשמחה ללא התחייבויות והחזרים חודשיים."

7.2 המנגנון

- חשבון השקעות מנוהל דרך בית השקעות פייר (Fair) / דיימונד.
- מינימום 300 ₪ לחודש לכל ילד, לאורך כ-18 שנה מהלידה עד החתונה.
- תהליך ההצטרפות כולל שיחה עם משווק השקעות בעל רישיון.
- הכסף נזיל, רשום על שם המשפחה, וניתן להפקיד מכספי מעשרות.
- ניהול "כשר ומפוקח".

7.3 האתר החזק ביותר מבחינה רעיונית

הפרק ההלכתי באתר הוא המפותח מכולם. הוא מביא את שו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב סי' קיא, ח"ד סי' מח) על ביטוח חיים ועל כך שאין בכך פגם בביטחון בה'; את שבט הלוי (ח"ד סי' א') בעניין תוכנית חיסכון: "כל מה שהוא בטבע העולם כזקנה ונישואי בניו... אז בזה מצווה להכין בעוד מועד כדי שלא יצטרכו לבריות"; את הרמב"ם בהלכות דעות פ"ה על סדר הקדימויות הכלכלי; ואת המהרש"א על נידה סה ע"א.

זהו טיעון מהותי, לא נספח שיווקי. הוא מציב את החיסכון המוקדם כערך הלכתי ולא רק כטכניקה פיננסית.

7.4 המחשבון — האימות המפורט

זהו הממצא החשוב ביותר בפרק זה. הרצנו את המחשבון שלהם בהגדרות ברירת המחדל וקיבלנו:

ילד 1, גיל 0, יעד 160,000 ₪, גיל יעד 20, הון התחלתי 0, תשואה 8% ← הפקדה חודשית
מומלצת: 281 ₪ סך הפקדות: 67,487 ₪ · רווח מהריבית: 92,513 ₪ · הון סופי: 160,000 ₪

שחזרנו את החישוב שלהם במדויק: 281 ₪ $\times$ 240 חודשים בריבית 8% שנתית = 159,889 ₪. ✓
החישוב שלהם נכון אריתמטית.

אבל הוא מגיח שני דברים שאינם קיימים: אפס דמי ניהול ואפס מס.

פער	הפקדה חודשית נדרשת	תרחיש
—	281 ₪	ללא דמי ניהול, ללא מס (= החישוב שלהם)
8%+	305 ₪	דמי ניהול 0.65%, ללא מס
21%+	339 ₪	דמי ניהול 0.65% + מס 25% על רווח ריאלי
25%+	352 ₪	דמי ניהול 1.0% + מס 25%

במשפחה עם 8 ילדים, פער של 21% על פני 20 שנה הוא עשרות אלפי שקלים לילד.

7.5 מה חסר באתר

זהו האתר הפחות שקוף מבין החמישה מבחינה פיננסית:

האם מפורסם?	נתון
X לא	דמי ניהול

האם מפורסם?	נתון
X לא	תשואות היסטוריות של המסלול
X לא	מסלול ההשקעה המדויק (מניות? מעורב? מחקה מדד?)
X לא	הטיפול במס
X לא	רמת הסיכון / סטיית תקן
X לא	מודל ההכנסות של הארגון
✓ כן — 300 ש"ח לילד	מינימום הפקדה
✓ כן — בית השקעות פייר/דיימונד	מנהל הכספים

בשו"ת שבאתר נכתב "כל הכסף חוזר אליך למעט חלילה במקרה של הפסדים" — הכרה בסיכון, אך ללא כימות.

7.6 יתרונות וחסרונות

יתרונות: - הרעיון נכון: חיסכון מוקדם, ללא חוב, כסף שנשאר בבעלות המשפחה. - הביסוס ההלכתי החזק ביותר. - גמישות מלאה: כל סכום, בכל זמן, נזיל. - ניתן להפקיד מכספי מעשרות. - חובת שיחה עם משווק בעל רישיון לפני הצטרפות.

חסרונות: - המחשבון מציג מספר נמוך ב-21% מהנדרש בפועל בגלל שני שדות חסרים. - אי-פרסום דמי הניהול הוא הפער המשמעותי ביותר — זה הפרמטר היחיד שבשליטה מלאה של המשפחה, ואי-אפשר להשוות בלעדיו. - חשיפה מלאה לסיכון שוק ללא כל רשת ביטחון. - אין הלוואה, ולכן אין מגוף — הכסף חייב להגיע כולו מהחיסכון.

8. משיאים — masiim.org

8.1 מי הם

מיזם בהובלת ר' יוסף מינצברג, בפיקוח הלכתי של הרב יהודה סילמן (ראב"ד) והרב צבי ברוורמן (ראב"ד). מציג את עצמו כ"שיטת Lovest" — מודל היברידי בשיתוף "הגמ"חים המרכזיים וקהילות הקודש".

8.2 המנגנון — ההסבר המלא

זהו המודל המתוחכם ביותר מבין החמישה, וכדאי להבין אותו לעומק:

1. **הטבת אשראי (אופציונלי).** חברי הקבוצה זכאים, מכוח הכוח הקבוצתי, להלוואה בנקאית אישית בתנאים מועדפים — לכל מטרה, באחריות אישית.
2. **הפיצול החכם.** הכסף מתפצל לשניים: חלק לתרומה לגמ"ח (ודאות), וחלק לחיסכון נזיל בקופת גמל או קרן השתלמות (צמיחה). שני ערוצים בלתי תלויים.
3. **הצמיחה השקטה.** התיק צובר ריבית דריבית לאורך שנים.
4. **יום החתונה — "המהפך".** הזוג מקבל הלוואת גמ"ח (למשל 100,000 ש"ח). התיק בשוק ההון אינו נמשך.
5. **מנגנון האנונה.** מושכים מהתיק רק את ההחזר החודשי של ההלוואה (למשל 1,000 ש"ח לחודש). כך ניתן להגיע ל-0 החזרים מהכיס, והקצן ממשיכה לעבוד.

8.3 האם הרעיון נכון? כן — והנה למה

זו אינה סיסמה שיווקית. יש כאן ארביטראז' כלכלי אמיתי:

כשמושכים 320,000 ₪ מהתיק ביום החתונה, מפסיקים את הריבית דריבית על הסכום הזה לנצח. כשלוקחים 320,000 ₪ כהלוואה ללא ריבית ומחזירים אותה ב-154 תשלומים, התיק ממשיך לעבוד על מלוא הסכום, ורק ההחזר החודשי נמשך בהדרגה.

ההפרש הוא ערך נוכחי של ההחזרים מול הסכום המלא. בהיוון של 5%: 82,421 ₪ לכל חתונה. בשמונה חתונות: כ-660,000 ₪ נומינליים.

בנוסף — ולעיתים חשוב יותר — הוא פותר את “סיכון העיתוי”: אם השוק יורד ב-40% בחודש שבו נקבעה החתונה, המשפחה שמושכת מהתיק מקבעת את ההפסד לנצח. המשפחה שלוקחת הלוואת גמ”ח מקבלת את מלוא הסכום, ומחכה שהשוק יתקן. זהו טיעון נכון ומשמעותי.

8.4 מה מוצג באתר

מסלולים לדוגמה:

הערה	ממוצע חודשי	תשלום התחלתי	פרמטרים	דוגמה
החזר קבוע 750 ₪	683 ₪	350 ₪	זו”צ, 8 ילדים, 20 שנות הפקדה, 100,000 ₪ לחתונה	משפחת גודלבסקי
0 החזרים בתקופת החתונות	829 ₪	482 ₪	זוג + 3 ילדים	משפחת כהן

שלושה מסלולי פריסה (מתוך תוצאות סימולציה שהוצגו):

החזר קבוע מהחתונה	מקס' עד חתונה ראשונה	ממוצע לפני החתונות	שנים ראשונות	מסלול
0 ₪	3,166 ₪	2,528 ₪	1,759 ₪	מואץ — לסיים לפני החתונות
3,000 ₪	2,486 ₪	1,848 ₪	1,079 ₪	יציב ומאוזן
6,000 ₪	1,922 ₪	1,284 ₪	515 ₪	התחלה מופחתת

8.5 הבעיה: הנחת ה-10%

בגילוי הנאות שלהם, בתחתית העמוד, כתוב במפורש:

“הנתונים המוצגים מהווים סימולציה בלבד המבוססת על הנחת תשואה שנתית ממוצעת של 10% (לפני מס).”

זו ההנחה האגרסיבית ביותר מבין חמשת הארגונים (“שלח לחמך” מציג 8%; מחשבון “בנקל” בדוגמה גילים 7.53%). ההפרש בין 8% ל-10% על פני 35 שנה אינו קוסמטי:

הפרש	הפקדה חודשית נדרשת (חיסכון טהור, התרחיש הראשי)	הנחת תשואה
+28%	6,327 ₪	6%
—	4,957 ₪	8%
-23%	3,794 ₪	10%
-42%	2,851 ₪	12%

אימות דוגמת משפחת גודלבסקי: 8 ילדים, 100,000 ₪ לחתונה, 20 שנות הפקדה, ממוצע 683 ₪ לחודש. החישוב שלנו לחיסכון טהור (ללא הלוואת גמ”ח כלל), 8%, ללא מס ועמלות: 676 ₪ לחודש. כלומר המספר שלהם סביר — אבל רק בהנחת 10%, פטור ממס דרך קרן השתלמות/גמל, ובשילוב הלוואת גמ”ח. כל שלושת התנאים חייבים להתקיים.

8.6 התרחיש הראשי — משיאים

10%@	8%@	מדד
3,471 ₪	5,014 ₪	הפקדה חודשית לחיסכון (20 שנה)
2,560 ₪	2,560 ₪	תרומת גמ”ח חודשית (8 ילדים × 8 יח')
6,031 ₪	7,574 ₪	סה”כ תשלום חודשי

מדד	@8%	@10%
שיא תזרים (2040)	7,574 ₪ (= 5,361 ₪ של היום)	6,031 ₪ (= 4,268 ₪ של היום)
עלות משפחתית כוללת (₪ של היום)	1,211,239 ₪	918,612 ₪
יחס עלות/תמורה	0.50	0.38
החזרים מהכיס של הזוגות	0 ₪	0 ₪

על הנייר — התוצאה הטובה ביותר בדוח.

8.7 שבע נקודות שחייבות בירור לפני הצטרפות

זהו המקום שבו נדרשת הזהירות הרבה ביותר, דווקא משום שהמודל אטרקטיבי:

1. **“הגמ”חים אינם שותפים לתכנית”**. כך כתוב במפורש בגילוי הנאות שלהם: **“מיזם” משיאים’ והגמ”חים השונים הינם ישויות משפטיות נפרדות, וההצטרפות לכל גמ”ח כפופה באופן בלעדי לתקנונו”**. כלומר: **משיאים אינם מתחייבים שההלוואה תגיע**. מי שמתחייב הוא הגמ”ח, לפי תקנונו שלו, ואותו יש לבדוק בנפרד.
2. **“הטבת אשראי” — הלוואה בנקאית**. רכיב זה הוא **הלוואה בריבית**. הוא מוצג כאופציונלי, אך יש לוודא בדיוק מה מקומו במודל, מה הריבית, ומה המעמד ההלכתי.
3. **מינוף**. אם המודל כולל נטילת הלוואה בנקאית והשקעתה בשוק — זהו מינוף, והוא מגדיל את הסיכון בשני הכיוונים. יש לברר במפורש אם כך הדבר.
4. **הנחת ה-10%**. ראו לעיל.
5. **הטבות המס**. תקרת ההפקדה בקרן השתלמות (כ-20,566 ₪ בשנה לעצמאי) קטנה מכדי לשאת 5,000 ₪ בחודש. ההטבה חלקית.
6. **אין פרסום של דמי ניהול, סכומי הפקדה או תקנון**. כדי לקבל מספרים יש למסור שם, טלפון, דוא”ל ותעודת זהות — והם מועברים ל”סוכני ביטוח, יועצי השקעות מורשים ו/או לגמ”חים”.
7. **“נעילה חכמה של הכספים”**. מוצג כהגנה מפני משיכה רגשית — וזו מטרה לגיטימית. אך יש לברר מה בדיוק המשמעות המשפטית, ומה קורה במקרה של צורך אמיתי.

8.8 ממצא מפתיע: המודל ההיברידי אינו בהכרח הבטוח יותר

זהו ממצא שדורש דיוק. הרצנו את מודל משיאים דרך אותה סימולציית מונטה-קרלו:

מודל	הפקדה שנצטברת מ-8% קבוע	הסתברות לכיסוי מלא	הפקדה ל-90% ביטחון
חיסכון טהור	4,957 ₪	44.0%	8,666 ₪
משיאים	5,014 ₪	43.3%	11,421 ₪

למה? משום שבמודל שלהם התיק לא רק צריך לשרוד עד החתונה — הוא צריך לשרת זרם החזרים חודשי **עד שנות ה-70 של המאה**. משיכות קבועות בשוק יורד הן בדיוק התרחיש שהורג תיקים.

אבל — וזו הנקודה החשובה — סוג הכישלון שונה לחלוטין:

- בחיסכון טהור, כישלון פירושו **שאין כסף לחתונה**. החתונה עצמה בסכנה.
 - במודל משיאים, החתונה **מתקיימת בכל מקרה** — הגמ”ח נותן את ההלוואה בלי קשר לשוק. הכישלון פירושו שהתיק לא יכסה את ההחזרים, והמשפחה תשלם אותם מהמשכורת.
- זהו הבדל מהותי לטובת המודל ההיברידי**, והוא בדיוק הטיעון שהם עצמם מציגים. הוא נכון. הוא פשוט לא הופך את התוכנית ל”חסרת סיכון” — הוא ממיר סיכון חמור (אין חתונה) בסיכון קל יותר (נטל חודשי מתמשך).

8.9 ביקורת מנומקת מכיוון אחר — מה שבנקל טוענים נגד המודל ההיברידי

ארגון בנקל, שאינו צד ניטרלי אך גם אינו מוכר גמ"ח, מפרסמים בכלי ההשוואה שלהם ביקורת מתודולוגית מפורשת על המחשבוני של תוכניות גמ"ח+שוק ההון. הביקורת רלוונטית ישירות למשיאים, והיא ראויה לבדיקה — לא כי בנקל בהכרח צודקים, אלא כי אלו שאלות שאפשר לשאול ואפשר לקבל עליהן תשובה.

שלוש הטענות שלהם, בתמצית:

1. **מסלול ההשוואה "שוק ההון" מוצג בחולשה מלאכותית.** לטענתם, בהשוואות של החברות ההיברידיות קצב ההפקדה למסלול "שוק ההון בלבד" משתנה לאורך הזמן, כך שהכמות הגדולה של המניות נקנית רק מאוחר — ולכן הרווח קטן. לעומת זאת במסלול שהם מוכרים קצב ההפקדה אחיד. השוואה בין שני משטרי הפקדה שונים אינה השוואה של המבנה עצמו.
2. **המינוף נספר רק בצד אחד.** לטענתם, במסלול גמ"ח+שוק הם מחשבים ארבע הלוואות לאורך תקופת החיסכון שמגדילות את הרווח — אך במסלול "שוק ההון" שאליו הם משווים, אותן הלוואות אינן מחושבות.
3. **ההלוואה נספרת פעמיים לטובת המודל.** לטענתם, המחשבוני ההיברידיים מחשבים את הערך הנוכחי של הלוואת הגמ"ח ומוסיפים אותו לרווח — למרות שההלוואה כבר שולמה מראש בתרומה, ובנוסף במניעת הרווח שנגרמה מכך שהכסף לא הושקע.

הערכתנו: הטענה השלישית היא החזקה מבין השלוש, והיא נכונה מבחינה עקרונית — שווי ההטבה של הלוואה ללא ריבית הוא ההפרש בין הסכום לבין הערך הנוכחי של ההחזרים (57,599–82,421 ₪ ליחידה מלאה, כפי שחישבנו בפרק 4.4), ולא הסכום המלא. שתי הטענות הראשונות תלויות בפרטי המחשבון הספציפי, ומשיאים אינם מפרסמים את המחשבון שלהם באופן שמאפשר לאמת. זו נקודה נוספת לרשימת השאלות בפרק 14.2.

9. השוואה רוחבית

9.1 טבלת השוואת פרמטרים

משיאים	שלח לחמך	בנקל	אושר בכבוד	הגמ"ח המרכזי	פרמטר
היברידי	חיסכון בשוק	חיסכון בשוק	גמ"ח	גמ"ח	טיפוס
חדש	לא מפורסם	לא מפורסם	לא מפורסם	23 שנה (תשס"ג)	ותק
פיצול	חשבון ע"ש המשפחה	פוליסה ע"ש המשפחה	הפקדה (50%–70% חוזר)	תרומה מוחלטת	מעמד הכסף
דרך גמ"ח שותף	אין	אין	300,000–400,000 ₪	320,000 ₪	הלוואה מקסימלית
לפי סימולציה	300 ₪ לילד מינימום	לפי יעד	עד 3,080 ₪	1,680–2,560 ₪	תשלום חודשי (8 ילדים)
נמשך מהתיק	אין	אין	248–2,616 ₪ × 150	2,080–3,200 ₪ × 100–154	החזר של הזוג
חלקית	מלאה	מלאה	אין	אין	תלות בשוק ההון
חלקית	✓ (דרך התשואה)	✓ (דרך התשואה)	X	X	הצמדה למדד
"ניעילה חכמה"	מלאה	מלאה (30 יום)	אגרה + קנס 2.4%	אין	נזילות
X	X	✓ (0.65% במוצר)	X	לא רלוונטי	דמי ניהול מפורסמים
X	X	✓ ניתן לאמת חיצונית	לא רלוונטי	לא רלוונטי	תשואות היסטוריות
10%	8%	7.53% בדוגמה	—	—	הנחת תשואה במחשבון
X	X	✓ (ברירת מחדל 0)	—	—	מחשבון כולל מס/עמלות
X	X	✓	X	✓	מודל הכנסות מפורסם

משיאים	שלח לחמך	בנקל	אושר בכבוד	הגמ"ח המרכזי	פרמטר
✓	✓	✓	✓	✓	הפקדה ממעשרות
✗	✗	דרך הראל	✗	✓ BDO זיו האפט	ביקורת חיצונית
יועצים מורשים	דרך בית ההשקעות	הראל — רשות שוק ההון	✗	רשם עמותות + רשות ני"ע	פיקוח רגולטורי
תלוי בגמ"ח	—	—	2.16–1.95	3.22–3.00 (גיל 0)	יחס תועלת/עלות (הלוואה)
0.50–0.38	0.58	0.58	0.82–0.61	0.82	יחס עלות/תמורה כולל

9.2 ארבע דרכים לדרג את החמישה — ותוצאות שונות בכל אחת

דירוג לפי יעילות פיננסית (תוחלת): 1. משיאים (0.50–0.38) · 2. בנקל / שלח לחמך (0.58) · 3. אושר בכבוד כסף (0.61) · 4. אושר בכבוד זהב (0.66) · 5. הגמ"ח המרכזי / אושר פלטינום (0.82)

דירוג לפי ודאות שהחתונה תתקיים: 1. הגמ"ח המרכזי · 2. אושר בכבוד · 3. משיאים · 4. בנקל · 5. שלח לחמך (שלושת האחרונים תלויים בשוק; שני הראשונים — בקיום המוסד בלבד)

דירוג לפי שקיפות (עודכן): 1. בנקל · 2. הגמ"ח המרכזי · 3. אושר בכבוד · 4. שלח לחמך · 5. משיאים

בנקל הועלו למקום הראשון בזכות מחשבון ההשוואה הניטרלי (פרק 6.6): הוא היחיד שמתמודד עם תנודתיות שוק אמיתית על פני 432 תקופות היסטוריות, היחיד שמטפל במס במפורש, היחיד שמפרסם את מודל ההכנסות של הארגון, והיחיד שמשווה בהגינות גם למוצרים שאינם שלו. הגמ"ח המרכזי נשאר במקום גבוה בזכות טבלאות מלאות ומדויקות, ביקורת חיצונית של BDO, ופרסום גלוי של הסייגים החמורים ביותר לתוכנית שלו עצמו — אך אין לו כלי שמתמודד עם אי-ודאות.

דירוג לפי נטל על ההורים בעשור הראשון: 1. אושר בכבוד כסף (56 ש' לילד) · 2. הגמ"ח המרכזי (240 ש') · 3. שלח לחמך (300 ש' מינימום) · 4. בנקל (לפי יעד) · 5. משיאים (הגבוה ביותר)

שאף דירוג אינו "התשובה" הוא בדיוק הנקודה. הבחירה תלויה בשאלה מה המשפחה מוכנה לספוג: תנודתיות, חוב בין-דורי, או נטל חודשי גבוה יותר היום.

9.3 שני צירי ההחלטה

כל חמשת הארגונים ממוקמים על שני צירים בלבד:

ציר א' — מי נושא את הסיכון? - הגמ"ח נושא: הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד. הסיכון שלכם הוא שהמוסד לא יעמוד בהתחייבותו (או שהמענק לא יינתן). - **אתם נושאים:** בנקל, שלח לחמך. הסיכון הוא סיכון שוק. - מפוצל: משיאים.

ציר ב' — מי משלם בסוף? - הילדים: הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד. ההורים משלמים מעט; הזוגות מחזירים הרבה. - **ההורים:** בנקל, שלח לחמך, משיאים. ההורים משלמים הכל מראש; הילדים נכנסים לנישואין ללא חוב.

ההבדל בציר ב' אינו כלכלי אלא ערכי. בשני המקרים המשפחה המורחבת משלמת סכום דומה (1.4–2.0 מיליון ש' בכוח קנייה של היום). השאלה היא מי נושא אותו ומתי.

10. אימות המחשבוני — מה מוצג ומה חסר

בקשתם במפורש לבדוק אם הארגונים "מייפים את הנתונים". התשובה מדויקת יותר מ"כן" או "לא".

אף אחד מהחמישה לא מציג מספר שגוי אריתמטית. בדקנו את כולם ושחזרנו את החישובים. הבעיה אינה בחשבון — היא במה שמושמט מהחישוב.

10.1 טבלת האימות המלאה

ההסבר	מה החישוב המלא נותן	מה הם מציגים	מה נבדק	ארגון / מחשבון
מתעלם מדמי ניהול (0.65%) וממס (25%). שחזרנו: $281 \times 240 @ 8\% = 159,889$ ש"ח — תשואה ברוטו נקייה לחלוטין	339 ש"ח/חודש (+21%)	281 ש"ח/חודש	ילד 0, יעד 160,000 ש"ח בגיל 20, 8%	שלח לחמך
דמי הניהול בפועל אינם מפורסמים	352 ש"ח (+25%)	281 ש"ח	אותו תרחיש, דמי ניהול 1%	שלח לחמך
המחשבון כן כולל שדות למס ולדמי ניהול — אך ברירת המחל היא 0-10%	469,717 ש"ח נטו (-16%)	561,314 ש"ח (ריבית מגולמת 7.53%)	20 שנה, 1,042 ש"ח/חודש	בנקל — מחשבון ריבית דריבית
הכלי היחיד בחמישה שמתמודד עם תנודתיות אמיתית ועם מס. ההסתייגות היחידה: היעד נשאר קבוע נומינלית	מאושר ✓ — עקבי עם המודל שלנו באינפלציה 0%	3,552 ש"ח/חודש לביטחון 90%, על 432 תקופות היסטוריות	8 ילדים, 300,000 ש"ח, פער 24 חוד', גיל 21	בנקל — מחשבון ההשוואה הניטרלי
סביר — אך רק בהנחת 10% פטור ממס, וגם הלוואת גמ"ח. שלושת התנאים נדרשים יחד	676 ש"ח בחיסכון טהור @ 8% ללא מס	ממוצע 683 ש"ח	8 ילדים, 100,000 ש"ח, 20 שנה	משיאים
לא מוצג: מספר ההחזרים (מגולם: 147) ומועד קבלת ההחזר	זהה — מדויק ✓	24,000 ש"ח הפקדה, 12,000 ש"ח החזר	זהב: 150 ש"ח × 160	אושר בכבוד
לא מודגש: אי-הצמדה, אי-הבטחת המענק, אי-התחייבות למתן הלוואה	זהה — מדויק ✓	38,400 ש"ח / 19,200 ש"ח / 320,000 ש"ח	צעירים קלאסי, 8 יח'	הגמ"ח המרכזי
הפער החמור מכולם	300,000 ש"ח היום = 711,962 ש"ח ב-2061	אף מחשבון אינו מציג יעד ריאלי	האינפלציה	כל החמישה

10.2 שלוש ההשמטות המערכתיות

השמטה 1 — דמי ניהול. אף אחד מחמשת הארגונים אינו מפרסם מספר. בנקל מציינים שהם “מן הנמוכים בשוק” ומפנים לפנייה טלפונית; שלושת האחרים אינם מתייחסים כלל (ולשני הגמ"חים, כאמור, אין מה לפרסם). בטווח של 35 שנה זה לא זניח:

סך דמי ניהול לאורך התוכנית	הפקדה חודשית נדרשת	דמי ניהול שנתיים
0 ש"ח	4,523 ש"ח	0.00%
241,978 ש"ח	4,855 ש"ח	0.50%
315,301 ש"ח	4,957 ש"ח	0.65%
487,503 ש"ח	5,199 ש"ח	1.00%
735,733 ש"ח	5,554 ש"ח	1.50%
985,781 ש"ח	5,919 ש"ח	2.00%

כל 0.35% נוספים ≈ 100 ש"ח בחודש נוספים ו-170,000 ש"ח עלות מצטברת. זהו הפרמטר היחיד בכל הדוח שנמצא בשליטה מלאה שלכם — ובדיוק זה שלא מפרסמים.

השמטה 2 — מס רווחי הון. 25% על הרווח. בתרחיש הראשי: 676,561 ש"ח.

השמטה 3 — אינפלציה. החמורה ביותר, משום שהיא משנה את הגדרת היעד ולא רק את הדרך אליו.

10.3 מה אין בהשמטות האלה

הוגן לומר גם את זה: אין כאן סימן להטעיה מכוונת.

- כל החמישה מציגים גילוי נאות בתחתית העמוד.
- “משיאים” מציינים במפורש את הנחת ה-10% ואת היותה “לפני מס”.
- “בנקל” בנו שדות למס ולדמי ניהול במחשבון האחד, ובנו כלי שני שמטפל בשניהם כראוי.
- “שלח לחמך” מציינים במפורש שהשירות הוא “סיוע טכני בלבד” ואינו שיווק השקעות.

- “הגמ”ח המרכזי” מפרסם בגילוי את הסייגים החמורים ביותר לתוכנית שלו עצמו.

זהו דפוס מוכר בכל תעשיית החיסכון: מחשבון שיווקי מציג את התרחיש הנקי. הבעיה היא שבטווח של 35 שנה, ההפרש בין “נקי” ל”מלא” הוא פי 1.75 בהפקדה החודשית.

10.4 מדוע הם לא כוללים? הסברים המוצהרים באתרים

בדקנו את השאלה הזו ישירות מול האתרים — בעמודי השו”ת, בגילויי הנאות ובעמודי ההסבר. התשובה שונה מארגון לארגון, ובחלק מהמקרים היא סבירה לחלוטין.

א. לגמ”חים אין מה לכלול. בהגמ”ח המרכזי ובאשר בכבוד אין דמי ניהול ואין מס רווחי הון. תרומה אינה אירוע מס, הלוואה ללא ריבית אינה אירוע מס, ואין תיק מושקע שגובים עליו דמי ניהול. המחשבוני שלם הם אריתמטיקה טהורה, ואימתנו שהם מדויקים לחלוטין. **ההשמטה היחידה הרלוונטית לגביהם היא האינפלציה.**

ב. בנקל — הסבר מפורש ומנומק. בשו”ת שלהם נשאלת השאלה במפורש. התשובה: דמי הניהול הם “מן הנמוכים בשוק”, ולפרטים יש לפנות לארגון. הנימוק המובנה מהאתר הוא שמדובר **בעסקה קבוצתית** — הם מסבירים שההצטרפות דרכם עדיפה על הצטרפות עצמאית משום ש”כוח הקנייה הקולקטיבי משיג תנאים משופרים והטבות מצוינות בעמלות ובדמי הניהול”. תנאים כאלה משתנים לאורך זמן, ומספר שמתפרסם באתר הופך למחויבות.

על התשובה הם עונים ישירות לשאלה “כמה הקרן תרוויח בעוד 20 שנה?” — בתשובה שרק נביאים יודעים, ושהנתונים ההיסטוריים של מאה שנה מראים ממוצע של כ-10% לשנה. הם גם מפנים לסימולטור המבוסס על ביצועים היסטוריים בפועל ולא על אחוז תיאורטי, ומציינים בגילוי הנאות את החשיפה לשינויים בשער המטבע. **הם גם מודים שדמי הניהול בפוליסת חיסכון גבוהים יותר מאלה של קופת גמל להשקעה או קרן השתלמות** — ומציעים את החלופות.

ג. משיאים — הסבר מוצהר למס, והוא חלקי. הם כותבים במפורש: “תכנון מס חכם — מסלול פטור ממס רווחי הון: מנצלים את כל הטבות המס האפשריות (קרנות השתלמות, גמל להשקעה) כדי להשאיר מקסימום רווח נקי בכיס שלכם”, ומציינים שהנחת ה-10% היא “לפני מס”. כלומר הטענה שלהם היא: אנחנו לא מציגים מס משום שאנחנו מנתבים לאפיקים פטורים.

ההסתייגות: קרן השתלמות פטורה ממס רווחי הון רק עד תקרת ההפקדה השנתית — כ-20,566 שו לשנה לעצמאי, שהם כ-1,700 שו לחודש. היא אינה יכולה לשאת הפקדה של 5,000 שו לחודש. קופת גמל להשקעה פטורה ממס רק במשיכה כקצבה מגיל 60 — לא במשיכה לחתונה בגיל 50. **הפטור חלקי במקרה הטוב,** ולכן הצגת החישוב ללא מס אינה מדויקת לרוב המשפחות.

ד. שלח לחמך — אין הסבר. הגילוי היחיד הוא הצהרה משפטית: “כל האמור לעיל אינו מהווה שיווק השקעות... אין לראות באמור לעיל משום התחייבות להשגת תשואה כלשהיא, השירות שלי הוא בסיוע טכני בלבד”. אין הסבר מדוע דמי הניהול, המסלול והמיסוי אינם מוצגים. מחשבון הריבית דריבית הנוסף שלהם מדגים 1,500 שו לחודש בתשואה של 9% למשך 30 שנה. ההסבר הסביר — אך הלא-כתוב — הוא שהתנאים נקבעים בשיחה האישית עם משווק ההשקעות בעל הרישיון.

ה. האינפלציה — כאן אין הסבר בשום מקום. זו הנקודה החשובה בפרק. עברנו על חמשת האתרים, כולל עמודי השו”ת, גילויי הנאות והמחשבוני המתקדמים. **אף אחד מהם אינו מסביר מדוע יעד החתונה מוצג בשקלים קבועים, ואף אחד אינו מציע אפשרות להצמיד אותו למדד.** גם מחשבון ההשוואה הניטרלי של בנקל — הכלי הקפדני ביותר מבין החמישה, שרץ על 432 תקופות היסטוריות ומטפל במס במפורש — משאיר את ה-300,000 שו קבועים גם בחתונה השמינית בשנת 2061.

המסקנה: לדמי הניהול ולמס יש נימוק סביר — עסקה קבוצתית משתנה, ותלות באפיק שנבחר. לאינפלציה אין נימוק. וזו גם ההשמטה היחידה שמשנה את **הגדרת היעד** ולא רק את הדרך אליו: היא מכפילה את גודל הבעיה מ-2.4 מיליון ש"ל ל-4.8 מיליון ש"ל.

הערת הגינות: מחשבון שיווקי שמציג את התרחיש הנקי הוא נזהג מקובל בכל תעשיית החיסכון בישראל ובעולם, ואינו ייחוד של המגזר או של הארגונים הללו. הביקורת כאן היא על הפער בין המספר המוצג לבין המספר הדרוש — לא על כוונה.

11. הפרמטר שאיש אינו מציג — ניתוח הסיכון

זהו הפרק החשוב ביותר בדוח.

11.1 הבעיה עם "8% בשנה"

כשמחשבון מזין 8% קבוע, הוא מתאר עולם שבו השוק עולה בדיוק 8% כל שנה, 35 שנה ברציפות. עולם כזה אינו קיים.

בעולם האמיתי, תיק מניות עולמי מתנהג כך: תוחלת אריתמטית של כ-9% לשנה, סטיית תקן של כ-17%. והנה העובדה המתמטית שרוב האנשים אינם מכירים:

תוחלת אריתמטית של 9% עם סטיית תקן 17% מתכנסת לתשואה גיאומטרית (CAGR) של כ-7.4% בלבד.

ההפרש — כ-1.6% לשנה — נובע מכך שהפסד של 20% דורש רווח של 25% כדי לחזור לאותה נקודה. התנודתיות עצמה אוכלת תשואה. זו הסיבה שמחשבון "8% קבוע" הוא אופטימי גם לפני שדיברנו על מס ועמלות.

11.2 סימולציית מונטה-קרלו — 10,000 עתידים אפשריים

הרצנו 10,000 מסלולי שוק אקראיים על התרחיש הראשי, בהפקדה של 4,957 ש"ל לחודש — המספר שהחישב הדטרמיניסטי מייצר.

התוצאה הכוללת:

ערך	מדד
44.0%	הסתברות לממן את כל שמונה החתונות
492,907 ש"ל	חוסר חציוני
2,642,673 ש"ל	חוסר באחוזון 95 (התרחיש הרע)

הסתברות המימון לכל חתונה בנפרד:

הסתברות מימון מלא	שנה	חתונה
100.0%	2047	1
99.1%	2049	2
94.4%	2051	3
85.2%	2053	4
73.1%	2055	5
61.8%	2057	6
51.7%	2059	7
44.2%	2061	8

זהו הממצא המרכזי של הדוח. הבעיה אינה בילד הראשון — היא בילדים האחרונים. תוכנית שנראית מצוינת בשנה הראשונה מתגלה כבלתי מספקת בעשור השלישי.

11.3 מה נדרש כדי להיות בטוחים

פ' כמה מהמספר במחשבון	הפקדה חודשית נדרשת	רמת ביטחון
×1.00	4,957 ₪	44% (מה שהמחשבון נותן)
×1.06	5,234 ₪	50%
×1.41	6,967 ₪	75%
×1.75	8,666 ₪	90%
×2.04	10,133 ₪	95%

לשם השוואה: המספר שהמחשבוני באתרים מציגים (ללא מס וללא דמי ניהול) הוא 3,918 ₪. הפער בין 3,918 ל-8,666 הוא פי 2.2.

11.4 רגישות להנחות

לתנודתיות (בהפקדת הבסיס):

הסתברות הצלחה	סטיית תקן
54.3%	12% (תיק מעורב)
48.3%	15%
44.1%	17% (מניות עולמי)
39.7%	20%
33.5%	25% (מניות ממוקד)

לתוחלת התשואה:

הסתברות הצלחה	תוחלת
15.6%	6%
24.0%	7%
33.7%	8%
43.6%	9%
55.1%	10% (הנחת משיאים)
65.8%	11%

גם בהנחת 10% — התוחלת האגרסיבית ביותר — ההסתברות היא 55%. מטבע הוגן.

11.5 ההשלכה על ההשוואה בין הארגונים

כאן משתנה כל התמונה:

- **בנקל ושלח לחמך** — 100% מהסכום חשוף לחלוקת ההסתברויות הזו.
- **משיאים** — התיק חשוף, אבל **קבלת ההלוואה אינה חשופה**. החתונה מתקיימת. הסיכון הוא נטל ההחזר, לא ביטול החתונה.
- **הגמ"ח המרכזי ואושר בכבוד** — 0% **חשיפה לשוק** ברכיב ההלוואה. מולם עומדים שני סיכונים אחרים: סיכון מוסדי (23 שנות ותק ואישור BDO מול, נניח, ארגון חדש) וסיכון אינפלציה (ההלוואה אינה צמודה).

זו הסיבה שהיחס "של הגמ"ח אינו נחות מ-0.58" של החיסכון הטהור. הוא פשוט קונה מוצר אחר: ודאות.

נוסחת ההשוואה הנכונה היא: < החיסכון הטהור הוא זול יותר בתוחלת ויקר יותר בהסתברות. > הגמ"ח יקר יותר בתוחלת וזול יותר בהסתברות. < משפחה עם 8 ילדים — שאין לה יכולת לספוג כישלון בחתונה השמינית — צריכה לשקול את שניהם.

11.6 אימות צולב: המונטה-קרלו שלנו מול הבדיקה ההיסטורית של בנקל

הממצא בפרק 11.2 הוא חריף מספיק כדי שיצדיק בדיקה חיצונית. נמצאה כזו, ובאופן בלתי צפוי — אצל אחד מחמשת הארגונים עצמם.

מחשבון ההשוואה הניטרלי של בנקל (פרק 6.6) בודק בדיוק את אותה שאלה, בשיטה שונה לחלוטין:

הבדיקה של בנקל	הסימולציה שלנו	שיטה
בדיקה היסטורית — 432 תקופות פתיחה אמיתיות	מונטה-קרלו פרמטרי — 10,000 מסלולים מלוגורמלי	מקור התשואות
ביצועי שוק ההון בפועל, מ-1957 ואילך	תוחלת 9%, ס.ט. 17% (כיוול לפרופיל מניות)	טיפול במס
25% (גמל להשקעה) או 0% (קרן השתלמות)	25% על רווח ריאלי	הצמדת היעד למדד
לא	כן	

התוצאה המרכזית זהה. אנחנו מצאנו שהכישלון אינו מפוזר אחיד אלא מתרכז בחתונות האחרונות: 100% הצלחה בראשונה, 44% בשמינית. הם כותבים במפורש: “קרוב ל-30% מן התקופות (בממוצע) יחסר לכם סכום רציני בחתונות האחרונות.”

שתי שיטות עצמאיות, שתי קבוצות הנחות, אותה מסקנה מבנית. **זהו האימות החזק ביותר בדוח**, והוא מחזק את הביטחון בממצא המרכזי: תוכנית שנראית מצוינת בחתונה הראשונה יכולה להתגלות כבלתי מספקת בעשור השלישי.

ההפרש היחיד — וכולו נובע מהאינפלציה. הם מגיעים ל-3,552 ש לחודש לביטחון של 90%; אנחנו ל-8,666 ש. הפער אינו מחלוקת מתודולוגית אלא הבדל בהגדרת היעד: הם מחזיקים את ה-300,000 ש קבועים נומינלית בכל שמונה החתונות, ואנחנו מצמידים למדד. המודל שלנו בהנחת אינפלציה 0% דורש 2,648 ש בתשואה חלקה — עקבי לחלוטין עם 3,552 ש שלהם לאחר הוספת תנודתיות ורמת ביטחון של 90%.

כלומר: אין מחלוקת על החישוב. יש מחלוקת על השאלה. האם “300,000 ש לחתונה” פירושו 300,000 שקלים, או 300,000 בכוח קנייה של היום? **זו ההכרעה היחידה שמפרידה בין 3,552 ש ל-8,666 ש** — והיא ההחלטה החשובה ביותר שמשפחה מקבלת בתחילת התכנון.

12. הפן ההלכתי

הדוח אינו פוסק הלכה, וכל שאלה מעשית מחייבת פנייה לפוסק. הפרק מסכם את מה שהארגונים עצמם מפרסמים.

12.1 שאלת הריבית

הבסיס ההלכתי המוצג	המבנה	ארגון
אין ריבית זורמת מלווה למלווה. התרומה היא “תרומה גמורה ומוחלטת” ללא התחייבות משפטית או הלכתית. בנוסף — היתר עסקא. רב הגמ”ח: הרב יצחק אייזיק ויינברג, מומחה לדיני ריבית ועדת “גלאס הון”; “פתרון ייחודי לחשש ריבית”	ההלוואה ניתנת לילד, לא לתורם	הגמ”ח המרכזי
אין סוגיית ריבית; פיקוח “גלאס הון” ובד”ץ	הפקדה + החזר חלקי	אושר בכבוד
אין סוגיית ריבית	מוצר פיננסי, לא הלוואה	בנקל
פיקוח בתי דין; הרב יהודה סילמן והרב צבי ברוורמן	חשבון השקעות	שלח לחמך
	פיצול גמ”ח/שוק	משיאים

נקודה למחשבה: באתר הגמ"ח המרכזי יש מאמר ייעודי בשאלה "מדוע אין במענק הניתן לתורם משום ריבית", ומאמר נוסף על המקרה שבו הזוג מעביר את כספי ההלוואה להורים. **עצם קיומם של המאמרים מעיד שהשאלות אינן טריוויאליות.** מי שהיבט ההלכתי מרכזי אצלו — כדאי שיקרא אותם במקור ויתיעץ.

12.2 כספי מעשרות

כל חמשת הארגונים מצהירים שניתן להפקיד מכספי מעשרות — אך מהטעמים שהם מציגים עולה הבחנה חשובה:

- **הגמ"ח המרכזי מנמק:** "גדולי הפוסקים הורו כך, משום שהתרומה משמשת כבר מהרגע הראשון להלוואות למשפחות אחרות". כלומר ההיתר נשען על כך שהכסף **יוצא** מרשות התורם ומשמש מיידית לחסד לאחרים.
- **בחסכון טהור** (בנקל, שלח לחמך) הכסף **נשאר** בבעלות המשפחה וגדל לטובתה. זהו מבנה שונה מהותית, וההיתר — אם ניתן — נשען על נימוק אחר.

זו נקודה שראוי להציג בפני הפוסק במפורש, ולא להסתפק בכך ש"כתוב באתר שמותר".

12.3 הבסיס ההלכתי לחיסכון עצמו

"שלח לחמך" מציגים את המקורות המפותחים ביותר בסוגיה, וראוי להביאם:

- **שו"ת שבט הלוי, ח"ד סי' א'** — בעניין תוכנית חיסכון: "כל מה שהוא בטבע העולם כזקנה ונישואי בניו, ובהגיעו לזה אינו לפי כוחותיו להכין כל הנצרך לו — אז בזה מצווה להכין בעוד מועד כדי שלא יצטרכו לבריות".
- **שו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב סי' קיא; ח"ד סי' מח)** — על ביטוח חיים, ושאלו בכך פגם בביטחון בה'.
- **רמב"ם, הלכות דעות פ"ה הי"א-י"ב** — על סדר הקדימויות: פרנסה, בית, ואז נישואין; ועל האיסור להפקיר את נכסיו ולהטריח על הבריות.
- **המהרש"א על נידה סה ע"א** — שיראה אדם להשאיר לעצמו ממון לזקנתו.

12.4 מה שאין באף אתר

אף אחד מהאתרים אינו מתייחס לשאלת **ההשקעה בחברות שאינן כשרות** (S&P 500 כולל חברות מכל התחומים), מעבר להצהרה כללית על "ניהול כשר" ו"פיקוח גלאט הון". מי שהעניין מהותי אצלו — יש לברר מה בדיוק הסינון, אם קיים, ומה עלותו בתשואה.

13. תרחישים נוספים

ביקשתם שנשתמש גם בתרחישים אחרים. להלן שמונה, כולם בהנחת תשואה 8%, דמי ניהול 0.65% ומס 25%. המספר המוצג הוא ההפקדה הנדרשת במסלול חיסכון טהור, ועלות ההורים בכוח קנייה של היום.

מסקנה	on	עלות הורים (ש"ח של היום)	הפקדה חודשית	תרחיש
קו הבסיס	0.58	1,395,276	4,957 ₪	A — ראשי: 8 ילדים, בכור 0, חתונה 21, יעד 300,000 ₪
פי 2.08 מתרחיש A	0.84	2,027,580	10,301 ₪	B — התחלה מאוחרת: 8 ילדים שכבר נולדו, בכור 14
פי 1.49	0.73	1,743,926	7,367 ₪	C — שלב אמצעי: בכור בן 8
—	0.61	758,995	3,051 ₪	D — 5 ילדים, יעד 250,000 ₪

מסקנה	יחס	עלות הורים (ש"ח של היום)	הפקדה חודשית	תרחיש
היעד יורד ליניארית	0.58	697,638	2,478 ₪	8 — E ילדים, יעד צנוע 150,000 ₪
+18% על 25% יותר ילדים	0.57	1,713,519	5,865 ₪	10 — F ילדים, פער 1.8 שנים
+10% מהתרחיש הראשי	0.62	1,478,666	5,454 ₪	G — חתונה בגיל 19
-9%	0.55	1,314,652	4,512 ₪	H — חתונה בגיל 23

13.1 שלוש תובנות מהתרחישים

התובנה החזקה ביותר — הזמן, לא הסכום. ההפרש בין תרחיש A לתרחיש B הוא פי 2.08 בהפקדה **החודשית**, על אותו מספר ילדים ואותו יעד בדיוק. ההבדל היחיד: 14 שנות צבירה. אותה תובנה חוזרת ביחסי התועלת/עלות של הגמ"ח (3.22 בגיל 0 מול 1.60 בגיל 14). **בכל אחד מחמשת הארגונים, ההצטרפות המוקדמת שווה יותר מכל אופטימיזציה אחרת.**

ארבע שנים בגיל החתונה שוות 21%. ההפרש בין תרחיש G (גיל 19) לתרחיש H (גיל 23) הוא 942 ₪ לחודש — 21% מההפקדה. זהו פרמטר שאינו נשלט כלכלית, אך כדאי להכיר את משקלו.

כלכלת קנה מידה קיימת, אך חלשה. מעבר מ-8 ל-10 ילדים (+25%) מגדיל את ההפקדה ב-18% בלבד, משום שהילדים הנוספים מרוויחים יותר שנות צבירה.

13.2 רשת הרגישות המלאה — הפקדה חודשית נדרשת (ש"ח)

	0.0%	1.5%	2.5%	3.5%	תשואה אינפלציה
3%	4,657	6,785	8,707	11,442	
4%	4,217	6,148	7,858	10,044	
5%	3,791	5,531	7,077	9,008	
6%	3,385	4,941	6,327	8,065	
7%	3,003	4,384	5,618	7,170	
8%	2,648	3,866	4,957	6,332	
9%	2,323	3,390	4,348	5,558	
10%	2,027	2,958	3,794	4,852	
11%	1,762	2,570	3,295	4,215	
12%	1,526	2,224	2,851	3,647	

קריאה של הטבלה: ההפרש בין הפינה השמאלית-עליונה (3% תשואה, 3.5% אינפלציה: 11,442 ₪) לפינה הימנית-תחתונה (12% תשואה, 0% אינפלציה: 1,526 ₪) הוא פי 7.5. זהו טווח אי-הוודאות האמיתי של תכנון ל-35 שנה. כל מספר בודד שמוצג במחשבון הוא נקודה אחת ברשת הזו.

14. סיכונים ורשימת בדיקה לפני הצטרפות

14.1 מטריצת הסיכונים

מה מפחית אותו	חומרה	מי חשוף	סיכון
פיזור על פני זמן, תיק מעורב בשנים האחרונות, רכיב גמ"ח	גבוהה	בנקל, שלח לחמך, משיאים	סיכון שוק
הפחתת סיכון 3–5 שנים לפני כל חתונה; או מודל ההלוואה העומדת	גבוהה	בנקל, שלח לחמך	סיכון עיתוי (השוק יורד בדיוק בחודש החתונה)
שכבת חיסכון צמודה מעל ההלוואה	גבוהה מאוד בטווח +30 שנה	הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד	סיכון אינפלציה
ותק, ביקורת חיצונית, פיקוח, פיזור בין מוסדות	בינונית	הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד, משיאים	סיכון מוסדי (הגמ"ח לא יעמוד בהתחייבות)
קריאת התקנון	בינונית — משנה יחס מ-1.5 ל-3.0	הגמ"ח המרכזי	סיכון אי-מתן המענק

מה מפחית אותו	חומרה	מי חשף	סיכון
שמירת רזרבה נפרדת	בינונית	הגמ"ח המרכזי (תרומה אינה חוזרת), אושר בכבוד (קנס 2.4%)	סיכון נזילות
דרישה לגילוי בכתב לפני חתימה	בינונית — עד 670,000 ש"ח הפרש	שלח לחמך, אושר בכבוד, משיאים (לא מפורסמים)	סיכון דמי ניהול
בחירת מסלול פריסה ארוך	גבוהה — 8 זוגות עם חוב	הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד	סיכון עומס בין-דורי
הפקדה שהמשפחה יכולה לעמוד בה בשנים רעות	גבוהה	כולם	סיכון התמדה (הפסקת ההפקדה)
קריאת התקנון והבנת סמכות השינוי	בינונית	הגמ"ח המרכזי, אושר בכבוד, משיאים	סיכון שינוי תקנון

14.2 רשימת בדיקה — 14 שאלות לשאל לפני חתימה

- לכל הארגונים: 1. מה דמי הניהול המדויקים — מצבירה ומהפקדה — בכתב? 2. מה התשואות ההיסטוריות של המסלול המדויק, ל-5 ו-10 שנים? 3. איך מטופל המס — נומינלי או ריאלי? מתי הוא נגבה? 4. מה קורה אם מפסיקים להפקיד לשנה? לשלוש שנים? 5. מה הסכום צמוד אליו, אם בכלל?
- לגמ"חים (המרכזי ואושר בכבוד): 6. מהם התנאים המדויקים לזכאות להלוואה? מי מחליט? 7. האם המענק/ההחזר מובטח בתקנון או נתון לשיקול דעת? 8. מתי בדיוק מתקבל ההחזר/המענק? 9. מה בדיוק מספר ההחזרים, ולא רק הסכום החודשי? 10. אילו ערבויות/ביטחונות נדרשים מהזוג הצעיר? 11. מה קורה אם הצרכים משתנים — מה עלות היציאה בפועל?
- למשיאים בפרט: 12. איזה גמ"ח בדיוק נותן את ההלוואה, ומה תקנונו? 13. האם "הטבת האשראי" היא הלוואה בנקאית בריבית? האם היא חלק מהמודל או רשות? 14. מה המשמעות המשפטית של "נעילה חכמה" — ומה קורה בעת צורך אמיתי?

15. מסקנות

15.1 שבע מסקנות מהניתוח

- הבעיה גדולה יותר ממה שכל אחד מהמחשבוניים מציג. היעד אינו 2,400,000 ש"ח אלא 4,822,322 ש"ח נומינליים. אף מחשבון מחמשת האתרים אינו מציג את המספר הזה.
- אף תוכנית בודדת אינה פותרת את הבעיה. ההלוואה הגדולה ביותר בשוק (320,000 ש"ח) מכסה 45%—64% מחתונה אחת, ובקצה הרחוק — פחות מחצי.
- המחשבוניים אינם שקרניים; הם חלקיים — ולחלק מההשמות יש הסבר. דמי ניהול (+8%), מס (+11% נוספים), ותנודתיות (+75% נוספים לביטחון של 90%). המספר האמיתי גדול פי 1.75–2.2 מהמוצג. לדמי הניהול ולמס יש נימוק מוצהר — עסקה קבוצתית משתנה ותלות באפיק שנבחר (פרק 10.4). לאינפלציה אין נימוק בשום אתר. יוצא דופן חשוב: מחשבון ההשוואה הניטרלי של בנקל מתמודד עם תנודתיות ועם מס כראוי — אך גם הוא אינו מצמיד את היעד למדד.
- הזמן הוא הפרמטר החזק ביותר — פי כמה מכל אחר. פי 2.08 בהפקדה החודשית בין התחלה בגיל 0 להתחלה בגיל 14. יחס תועלת/עלות בגמ"ח: 3.22 מול 1.60. עם ילד בן פחות משנה, אתם בנקודה האופטימלית — והחלון לתוכנית הצעירים נסגר בגיל חצי שנה.
- יעילות פיננסית וודאות הן שני מוצרים שונים. החיסכון הטהור זול יותר בתוחלת (0.58) ויקר יותר בהסתברות (44%). הגמ"ח יקר יותר בתוחלת (0.82) וודאי כמעט לחלוטין. משפחה עם 8 ילדים אינה יכולה להרשות לעצמה להיכשל בחתונה השמינית.

6. המבנה המשולב הוא המענה האריתמטי — והוא גם מה שמשיאים מוכרים. גמ"ח לשכבת הוודאות + חיסכון בשוק לשכבת ההצמדה. השאלה אינה אם הרעיון נכון, אלא אם התמחור והשקיפות של הספק הספציפי עומדים בו. נכון לעכשיו, משיאים הוא השקוף פחות מבין החמישה.

7. דמי הניהול הם הפרמטר היחיד שבשליטתכם המלאה. 0.65% מול 1.5% = 597 ₪ בחודש ו- 420,000 ₪ לאורך התוכנית. אי-אפשר לשלוח בשוק, באינפלציה או בתקנון — אבל אפשר לדרוש גילוי בכתב ולהשוות.

15.2 שלוש שאלות שהניתוח אינו יכול להכריע עבורכם

הדוח מספק את המספרים. שלוש ההכרעות הבאות אינן כלכליות:

האם נכון שהילדים יישאו את החוב? בגמ"ח, כל אחד משמונת הילדים נכנס לנישואיו עם חוב של 320,000 ₪ ומחזיר 2,080–3,200 ₪ לחודש במשך 8–13 שנה. בחיסכון, ההורים נושאים הכל והילדים נכנסים נקיים. סך העלות המשפחתית דומה. זו הכרעה ערכית, לא חשבונאית.

מה רמת הסיכון שהמשפחה יכולה לשאת? 44% הסתברות בהפקדה נוחה, מול 90% בהפקדה גבוהה פי 1.75. אין תשובה נכונה אחת.

מה עמדת הפוסק? במיוחד בשאלת המעשרות: ההיתר בגמ"ח נשען על כך שהכסף יוצא מרשותכם ומשמש חסד לאחרים. בחיסכון הכסף נשאר אצלכם וגדל לטובתכם. אלו מבנים שונים, וראוי להציג את ההבחנה בפני הפוסק במפורש.

15.3 מה כדאי לעשות עכשיו — לפי סדר דחיפות

1. **בתוך חצי שנה** (עד גיל 6 חודשים של הילד): להכריע לגבי תוכנית הצעירים בגמ"ח המרכזי. זהו החלון היחיד בדוח שנסגר לפי תאריך. יחס התועלת/עלות שם (3.00–3.22) הוא הגבוה ביותר שנמצא בכל חמשת הארגונים.
2. **לדרוש בכתב** את דמי הניהול משלושת הארגונים שאינם מפרסמים אותם, לפני כל התחייבות.
3. **לקבוע את סכום ההפקדה לפי מה שאפשר לעמוד בו בשנים רעות**, לא לפי מה שהמחשבון מייצר בשנה טובה. תוכנית שנקטעת באמצע גרועה מתוכנית צנועה שמתמידה.
4. **להתייעץ עם בעל רישיון לגבי מבנה ההשקעה**, ועם פוסק לגבי המבנה ההלכתי ומעמד המעשרות.

נספח א' — מקורות

מה נלקח	כתובת	ארגון
טבלאות שלוש התוכניות, שו"ת, תקנון, הסכמות	glb.org.il	הגמ"ח המרכזי
מבנה התוכנית, שני המחשבוני, שו"ת, מודל הכנסות	faq · 2/ · savings-calculator · /plan/ · /benakel.org/ · מחשבון ההשוואה	בנקל
מחשבון משפחתי, תהליך, מקורות הלכתיים	information · /qa/ · /theprocess/ · /shlach-l.co.il/	שלח לחמך
טבלת 15 המסלולים, סימולטור	loan-simulator · /osher-b.org/maslulim/	אושר בכבוד
מודל Lovest, מסלולים לדוגמה, גילוי נאות	method · masiim.org	משיאים
דמי ניהול ותשואות בפועל של מסלול הראל S&P 500	mygemel.net	נתוני שוק (צד ג')

כל האתרים נצפו ב-21 באוגוסט 2026.

נספח ב' — מנוע החישוב

הדוח מבוסס על קוד עצמאי שנכתב לצורכו: סימולציה חודשית של 620 חודשים, מעקב קרן צמודה למס ריאלי, לוחות סילוקין נפרדים לכל ילד, פתרון בינארי להפקדה הנדרשת, וסימולציית מונטה-קרלו של 10,000 מסלולים (זרע אקראי קבוע: 12345, לצורך שחזור).

קובץ האקסל הנלווה כולל 12 גיליונות, ובהם מודל שנתי חי בנוסחאות המאפשר לשנות את ההנחות ולראות את ההשפעה.

הדוח נערך לבקשת המשתמש על בסיס מידע פומבי בלבד. אין באמור ייעוץ השקעות, שיווק השקעות, ייעוץ מס, ייעוץ פנסיוני או פסק הלכה. המספרים המוצגים הם תוצאות חישוב על בסיס הנחות מפורשות, ואינם תחזית או הבטחה. ט.ל.ח.